

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2005. március

A Biblia Szövetség folyóirata

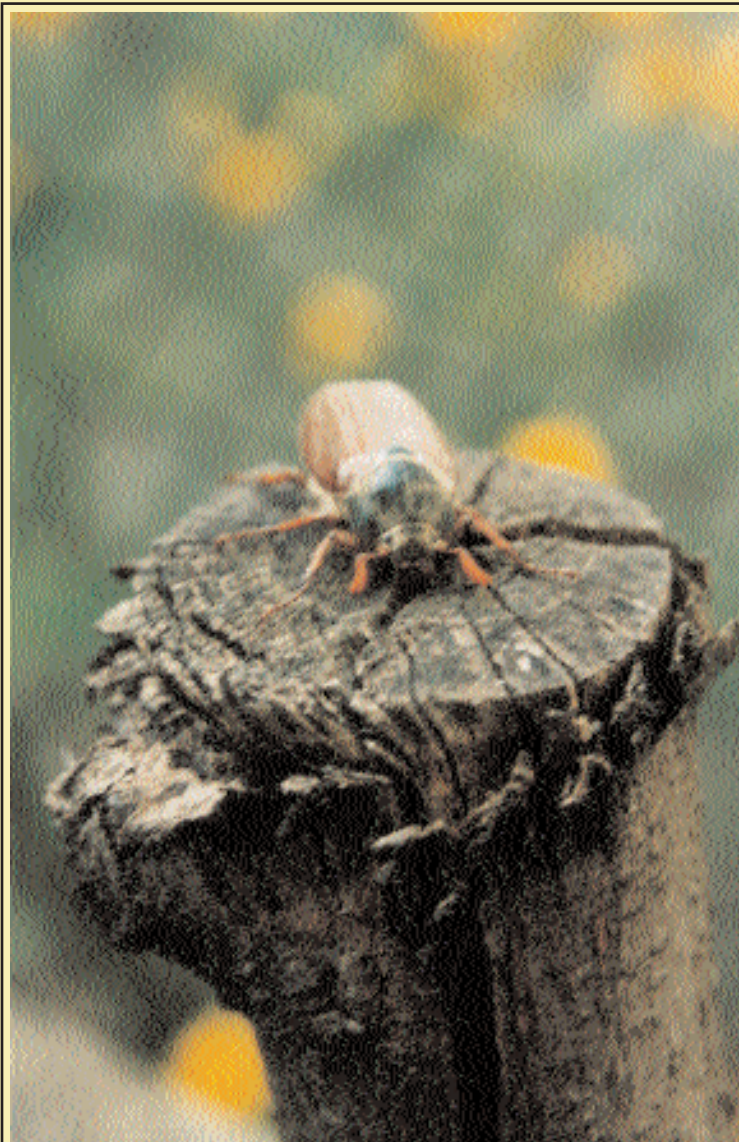
XVII. évfolyam 1. szám

Ára: 300,- Ft

– AZ ÉLET URA – MI TÖRTÉNT A KERESZTEN? –
– HÚSVÉTI KÜLDETÉSBEN – HISZEM, AMIT JÉZUS HITT –
– A KÖZÉLET TISZTASÁGA – ŐSZINTÉN A TIZEDRŐL –
– AZ ÖRÖKSÉG DILEMMÁJA – A PRESBITERSÉGRŐL –

* * *

MELLÉKLETÜNK TÉMÁJA: AZ ISMERKEDÉS, BARÁTSÁG

“Kérdezd csak meg az állatokat,
azok is tanítanak,
és az égi madarakat, azok is tudósítanak.
Vagy elmélkedj a földről, az is tanít,
a tenger halai is beszélnek neked.
Ki ne tudná mindezekről,
hogyan az Úr keze alkotta őket?
Az ő kezében van minden élőnek a léte és
a minden emberi testnek adott lélek.
De tőle van a bölcsesség és hatalom,
övé a tanács és az értelem.
Ha ő ront le valamit, nem építik fel,
ha bezár valakit, nem engedik ki.
Ha elzárja a vizeket, kiszárad minden,
ha nekiereszti, felforgatják a földet.
Tőle van az erő és a siker,
hatalmában van a tévelygő és
a tévelygésbe vivő.”

Jób 12,7-10. 13-16

* * *

Áldott ünnepeket!

fotó: Dr. Makrai Tibor

1

Szakirányú bibliaiskola Mátészalka-Nyírbátorban (1)
Szilveszteri pillanatképek péceli székházunkban (2-6)

2

3

4

5

fotó: Margit István

6

A fiatalok számára szervezett programjaink költségei mindig magasabbak, mint amit a hozzájárulásokból fedezni tudunk.

Ezért azzal a

KÉRSSEL

fordulunk kedves olvasóinkhoz és Szövetségünk tagjaihoz, hogy anyagi javakkal külön is támogassák a nyári táborok megrendezhetőségét!

Adományok küldhetők a

11742331-20002279-es számlaszámra átutalással

vagy a Biblia Szövetség befizetési utalványán,

illetve piros postai csekken

a **Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Pf. 17.** címre.

Köszönettel, a hálás programszervezők.

A Biblia Szövetség elérhetőségei:

székházunk címe: 2119 Pécel, Kálvin tér 2/b

levelezési cím: 2119 Pécel, Pf. 17

telefon: (28) 452-334; fax: (28) 452-334/126

(mellékek - munkaidőben: 111: Horváth Mária;

113: Benedek Csilla, Latinovits Ágota,

Radnai Katalin, Vajai Rózsa;

114: Dr. Mikolicz Gyula;

119: Margit István (ÉBA)

e-mail: bsz@bibliaszov.hu

honlap: www.bibliaszov.hu

AZ ÉLET URA

A viharok ijesztőek. A délkelet-ázsiai árvízi katasztrófának már a híre is megrendítette a világot, ahol közel 300 000 ember lelte halálát. Arról is kaptunk hírt, hogy egy keresztyén templomot az istentisztelet résztvevőivel együtt sodort el az ár.

Velünk együtt az egész világ gyászolja az áldozatokat.

Mi, hívő keresztyének is megrendülten, komoly adományok küldésével siettünk az áldozatok családtagjainak megsegítésére. Mesterünktől tanultuk, hogy ezt kell cselekednünk.

Az eseményekhez kapcsolódva két kérdés fogalmazódott meg bennünk. Az első: Vajon miért nincs ilyen részvét azon keresztyének iránt, akiket ugyan ezekben az országokban hitük miatt megöltek, házaikat felgyújtották, családtagjaikat pedig internáló táborba zárták? Mert a keresztyénségnek azon a tájon évente 100 000-nél is több(!) mártírja van! Három évenként annyi, mint a cunami áldozatainak száma! Őket a gyűlölet és az emberi indulatok cunamija sodorta el.

A másikk: Ha a keresztyének elleni támadások így folytatódnak, akkor mi lesz Krisztus egyházával, mert számunk fogyóban van?

A problémát fokozza, hogy helyzetünk Európában sem mondható rózsásnak. Hiszen igen nagy az egyházak belső romlása, aminek jelei: a kiürült templomok, a keresztyének elvilágiasodott életvitele, a látványos egyházi rendezvények (bálok, diszkók) jelentőségének növekedése, a keresztyénségtől idegen szokások és missziói módszerek alkalmazása, az ígéhirdetések színvonalának és jelentőségének csökkenése. Ma már rendeznek nemzetközi keresztyén konferenciákat úgy, hogy akár egy héten keresztül is, ha egyszer kerül elő a Biblia és hangzik valami halvány ígéhirdetés.

Mindezek mellett az egyház rombolását segíti az Európa-szerte ravasz módszerekkel gerjesztett keresztyén ellenes hangulat, ami alól nem kivétel hazánk sem. Hitoktatóktól halljuk, hogy az iskolai hitoktatás körülményei lassan

a kádári idöket juttatja eszükbe. Nem nehéz felfedezni, hogy az egyházi oktatási intézmények anyagi támogatásának csökkentése mögött a keresztyén egyház ifjúságra gyakorolt hatása meggyengítésének szándéka áll. Ha megvizsgáljuk, hogy a különféle pályázatokon melyik „egyházak” eredményesek, akkor azt láthatjuk, hogy olyanok részesülnek „nagy pénzekkel” támogatásban, amelyekben a Krisztus egyházának ismertető jelei közül szinte egyik sem fedezhető fel. Következtetésként, az emberi indulatok „cunami” közepette él Krisztus népe ezen a világon.

Ha feltesszük a kérdést, hogy mit szeretne a világ ezzel elérni – akkor ma még kevesen merik azt válaszolni, hogy a Krisztus egyházának eltörlését.

Ha pedig tovább kérdezzük, hogy mi lesz ennek a vége? Akkor erre feleletet a keresztyénség ellenségeinek a húsvéti evangélium ad.

Valaki egyszer szellemesen így fogalmazott: „Krisztus egyháza olyan üllő, amelyik sok kalapácsot elkoptatott már”. Az egyház jövőjét illetően a hasonlat ma is érvényes.

A kapcsolódó kérdés viszont az – amire a választ sokan nem ismerik még –, hogy miért kopik el minden kalapács ezen az üllőn, és miért nem süllyedt el – és nem is fog elsüllyedni soha – a legnagyobb viharokban sem a keresztyén egyház, ez a nagyon törekenynek látszó hajó?

A kérdésre a hívő keresztyéneknek felelő választ ad húsvét:

A Biblia azt tanítja, hogy az egyház Krisztus teste (Ef 2,23), ami azt jelenti, hogy az egyház újjászületett tagjaiban maga Krisztus van jelen. Mégpedig az a Krisztus, aki legyőzte a halált és harmadnapon feltámadt. Azt is tudjuk, hogy Krisztus nem hal meg többé soha, mert övé a halhatatlanság, ő az Élet Ura, az örökké élő. Ezért az egyházat, mint intézményt, lehet támadni, gúnyolni, ölni és üldözni, de azt, aki a lényege: Krisztust: sem megölni, sem félretenni nem lehet. Az egyházat üthetik és vágthatják, biztathattak (Magyarországon is!) a keresztyének kiirtására is, de mindezt csak addig, ameddig az ütök

botjai és a vágók kései el nem érik az egyházban jelenlevő élő Krisztust. Rajta, aki az övéi között van, kicsorbult a kés, és eltörik a bot, mert Krisztus örökké él. Rajta nem fog a halál, az elmúlás törvénye. Aki tehát az egyház kergetésében elér Krisztusig, az élő Istennel találja magát szembe: ezzel a világ legreménytelenebb harcába kezd.

Mert nagypéntek és húsvét óta tudjuk, hogy minden Isten elleni harc reménytelen. A halál fia, ha szembe menettelnek az Élet Urával, akkor el fognak veszni. Ha pedig vele járnak, akkor élnek. Mi, vele járunk.

Sípos Ete Álmos

FÜLE LAJOS: AZ ELTEMETHETETLEN

Temették ólom-csüggedésbe,
hitetlenség gyolcsába rakva
a félelem sivatagába.

Harmadnapon feltámadott!

Temették tornyos templomokba,
szertartások gyolcsai közé,
imákból készült szemfedője.

Harmadnapon feltámadott!

Temették ideológiákba,
tagadás útszéli árkába,
tudomány sziklája alá.

Harmadnapon feltámadott!

Temették gyilkos hitvitákba,
szent háborúk szennyes vizébe,
sötét élet-cáfolatokba.

Harmadnapon feltámadott!

Temetgetik ma is... H i á b a .
Nem rejti el se föld, se ég már,
szív bűne, vagy ész érve, semmi,
mert Ő MAGA AZ ÉLET!

JÉZUS

Szenyes vagy, ember, s bűnöd börtönöd.
Ha meg nem moslak, hozzám nincs közöd.

Megváltanálak hulló vérelen,
azért jöttem, hogy életed legyen.

MI TÖRTÉNT A KERESZTEN?

„Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: *Elvégeztetett! És fejét lehajtva kilehelte lelkét.*” (Jn 19,30)

Sokan azt gondolják, valami szomorú baleset történt nagypénteken Jeruzsálemben. Egy jobb sorsra érdemes fiatal embert halálba küldtek az irigyei. Pilátus is így látta: irigységből adták Jézust az ő kezébe. Ő meg aztán önféltésből visszaadta nekik, hogy kivégezzék. – Nagypénteken azonban nem véletlen baleset történt, s még csak nem is csupán az emberi gonoszság diadalmaskodott a szelíd Jézus felett, hanem a Biblia sokkal többről ír.

Onnan kell elindulnunk, hogy az ember fellázadt Isten ellen, és ezzel ellenségévé vált. Minden, amit azóta teszünk, ennek a lázadásnak a jegyében történik. Isten igazsága megköveteli, hogy a lázadást megbüntesse, s ennek az ítélete halál. Isten szeretete viszont nem akarja a bűnös halálát, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen.

Hogyan lehet ezt feloldani? Csak úgy, hogy Isten végrehajtja az ítéletet – de nem rajtunk, bűnösökön, hanem valaki máson. Ezt vállalta Jézus Krisztus. Neki semmi bűne nem volt. Ő nem hazudott, nem lopott, nem gyalázta Istent. Mi mindezt naponta elkövetjük. Ezeknek a bűneinknek igazságos büntetését szenvedte ő el a kereszten. „A mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen... Az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért” (Ézs 53,5-6). S mivel Isten végrehajtotta rajta a mi ítéletünket, rajtunk még egyszer már nem hajtja végre.

Amikor tehát Jézus meghalt a kereszten, megtörtént a bűnösök elítélése, és megtörtént a bűnösök felmentése. Ezt nevezi a Biblia helyettes elégtételnek. Ahogyan régen egy ártatlan bárányt öltek meg a halálra méltó vétkes ember helyett, úgy Jézus Krisztus, az Isten Báránya, magára vette az egész emberiség bűnét (Jn 1,29), elszenvetted annak Isten szerinti igazságos büntetését, és Isten ezt a benne hívőknek tulajdonítja. „Mert azt, aki bűnt nem ismert, bűné tette érettünk, hogy mi Isten igazsága legyünk Őbenne” (2Kor 5,21).

Szépen írta ezt Luther Márton egyik bűneivel küszködő barátjának: Mondd ezt az Úr Jézusnak: „Te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok. Magadra vetted az enyémet, s nekem adtad a tiédet. Olyanná lettél, amilyen nem voltál, s olyanná tettél, amilyen nem voltam.”

Jézus halála tehát engesztelő áldozat a mi bűneinkért (Rm 3,25; 1Jn 2,2. 4,10). Ennek következtében új világhelyzet állt elő: mivel Isten Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nekik bűneiket, mi is béküljünk meg Istennel! (2Kor 5,19-20)

Isten Krisztus által békéltetett meg önmagával mindent, „úgy, hogy békeséget szerzett a keresztfán kiontott vére által” (Kol 1,20).

REMÉNYIK SÁNDOR: GOLGOTHA

Kővel, kereszttel csinján bánjatok,
Kövezni könnyű, megfeszíteni játék,
Kimondatlanságba kimondott szavatok
Nehogy majd visszavágyjék.

Jaj, hány lélekben vannak mindig hárman:
Kétfelől két bűn két keresztre verve
S közül az Isten egyszülött fia,
Nem érve, nem ismerve.

Mi történt hát a kereszten? Az, amit a Megváltó halála előtti utolsó szavával kijelentett: Elvégeztetett. Mi végeztetett el? Az igazságos Isten bűn elleni haragjának kiengesztelése, bűneink méltó büntetésének végrehajtása, a Krisztusban hívők jogerős felmentése, de megtört az ördög hatalma is: „Eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt... Lefegyverezte a fejedelemségeket és hatalmasságokat, nyilvánosan megszégyenítette őket, és Krisztusban diadalmaskodott rajtuk.” (Kol 2,14-15) Egyben örök isteni terv valósult meg, az asszony utóda most taposott a kígyó fejére (1Móz 3,15).

S mindezt Jézus Krisztus tökéletesen végezte el. Ehhez senkinek semmit nem kell és nem lehet hozzáadnia. Nem kell kiegyesítenie, s nem lehet megismételni.

Erre utal az „elvégeztetett” ige perfek-tum alakja, ami ezt jelenti: valamit teljessé, tökéletessé tenni, befejezni, célhoz vinni. Jézus befejezett, tökéletes üdvösséget szerzett. S kereszthalálának kozmikus érvényessége van, térben és időben egyaránt.

Erről szól sok boldog bibliai bizonyíték is. „Krisztus mint a jövőendő javak főpapja a nagyobb és tökéletesebb sátoron át jelent meg... s nem bakok és bikák vérével, hanem a tulajdon vérével ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett.”

„Nem is azért ment be, hogy sokszor áldozza fel önmagát, ahogyan a főpap megy be évenként a szentélybe más vérével, mert akkor sokszor kellett volna szenvednie a világ kezdete óta. Most azonban egyszer jelent meg az idők végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt.” (Zsid 9-11-12. 25-26) „Az ő akarata szentelt meg minket Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra... Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletesekké tette a megszenteltek.” (Zsid 10,10.14)

Teljes meggyőződéssel vallhatjuk tehát a Heidelbergi Káté szavaival: Jézus Krisztus „az ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett, és engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított, és úgy megőriz, hogy mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál sem eshet le a fejemről... Ezért az ő Szentlelke által az örök élet felől engem is biztosít, és szív szerint késszé tesz arra, hogy ezentúl öneki éljek.” (1. kérdés és felelet)

Ez a helyes válasz a kereszten szerzett váltságára: „Azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt” (2Kor 5,15).

*Isten Báránya, te ott a Golgotán
Teljes győzelmet vettél a harc után.
Üdvöt találhat már az egész világ,
mert megfizetted ott bűnünk
váltságdíját.*

*Fennszóval hirdeted a kereszten:
„Elvégeztem, elvégeztem!”*

Cseri Kálmán

HÚSVÉTI KÜLDETÉSBEN

Olvassra: Jn 20,19-23

Húsvét határkö a gyülekezetépítés tekintetében. Végbement a szabadítás nagy műve, Jézus Krisztus feltámadásával megpecsételte a váltságot és folytatva szabadító művét. Még negyven napon át készítette tanítványait a közelgő pünkösdre, hogy utána már megállíthatatlanul elinduljon az egyház élete, emberek születessenek újjá, gyülekezetek éledjenek Jeruzsálemtől a „föld végső határáig”.

Bármennyire döbbenetes is volt Jézus megjelenése a tanítványi körben húsvét vasárnapján, mégis rá lehetett ismerni arról, ahova állt, és amit mondott: „megállt középen”, és a köszöntés után ezt mondta nekik: „Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket”. Most erre a két mozzanatra figyeljünk, mert Jézus nem cselekedett és nem mondott az addigiaktól eltérően mást tanítványainak: csak az történt, ami nélkül nincs igazi misszió ma sem.

– „Megállt középen” – azaz, uralta a helyzetet. Nem messziről jelzett, nem a periférián jelentkezett, hanem középre állt, mint az emmausi tanítványok otthonában, ahol a főhelyre ült és megtörte a kenyeret, amit a családfőnek illett megtennie. Azóta is, ahol Jézus megjelenik: a főhelyre áll, középre.

Ez azt jelenti, hogy ő cselekszik, uralja a helyzetet. Irányít, mert élet csak abból származik. A tanítványoknak meg kellett tanulniuk, hogy nélküle a „semmit” cselekszik. Nem ők teremtik az életet, hanem úgy kell „helyezkedniük”, hogy Jézushoz férjenek az emberek: ne takarják el őt, hagyják, hogy az Úr munkálkodjék. Így ma is ő érintheti, szólíthatja, gyógyíthatja meg azokat, akik között élünk. Abban a gyülekezetben, ahol középen van, ott élet születik és lüktet.

A hívő emberek ismerik azt a lelki állapotot, amikor tompul életük, langyosabb és fáradtabb lesz szívük, fogy az a „töltés”, amellyel friss, üde, örömteli volt a hétköznapi élet. Mi történhetett, mitől a változás? Talán a középéről került el Jézus. Csak egy kicsit került háttérbe, és a mennyei csatorna máris

szűkebb átmérővel működött. A hangsúlyok megváltoztak, az új élet súlypontja áthelyeződött, eltolódott. Ha időben nem ocsúdtak fel, akkor olyan messzire „sasszézhattak” Jézustól, hogy már csak nosztalgikus emlék maradt a zavartalan közösség áldása.

A két állapot közti különbség óriási: régen Jézus szólt szavaikból, most Jézusról beszélnek, akkor Jézus jelenléte, ereje hatott, most ők próbálnak Jézus nevében hatni. A szavak ugyanazok, de a hatás egészen más.

TÜRMEZEI ÉRSZÉBET: CSAK JÉZUS!

Ismeretlen szerző után németből

Égen és földön semmi
úgy meg nem elégíthet,
semmi olyan igazi
örömről nem deríthet,
mint Jézus.

Semmi nem ad napfényben
oly tiszta boldogságot...
boróban, éjszakában
más nem gyűjthet világot,
csak Jézus.

Szenvedés mélységében
semmi meg nem segíthet,
jóbarát hűségével
úgy meg nem erősíthet,
mint Jézus.

Semmi át nem visz engem
bajon, gondon, inségen,
s nem segít a szép hajnalt
bizonyosan elérnem,
csak Jézus.

Régebben történt, hogy több fiatal lelkészársammal rendszeresen beszerveztük gyülekezeteink ifjúságát a nyári egyházkerületi táborba, ezzel is misszionálni szerettük volna őket. Amikor nyár végén számadást készítettünk, akkor meglepőnek tartottuk, hogy fiataljaink általánosságokon kívül nem tudtak másról beszámolni. Közülük két fiú olyan konferencián is részt vett, ahol

teológus és egy „civil” fiatal szolgált, és körülményeik is összehasonlíthatatlanul hátrányosabbak voltak a központi szervezésűnél. Egyikük mégis arról számolt be, hogy megtért, másikuk is döntő életkérdésekben nyert személyes eligazítást. Érzékelhető volt, hogy ők más hatású programokon vettek részt. Ez az eredmény akkor elgondolkodtatott, és ma már azt is értem, hogy nem elég Jézusról – talán sokat is – beszélni, hanem ahol ő van jelen, ott kevesebb szóval is több történik.

A hívő ember életének alapkérdése, hogy hol foglal abban helyet Jézus? Ha „középen”: azaz teljes készséggel engedni uralmát érvényesülni, akkor jelenlétében él. Ha – talán észre sem vett módon – áthelyeződik Jézus „központi helye”, akkor hatása is megváltozik, amit a környezet is „nagy különbségnek” érzékel majd.

Ehhez hasonlóan, a gyülekezetben is Jézusnak a központban elfoglalt helye az igazi épülés és élet feltétele. Ha személyéről eltolódik a hangsúly, akkor lehet, hogy „igaz szó” hangzik, de a hitű ortodoxia (igaz tan) nem helyettesíti az élő Jézus jelenlétét. Minden hívő közösség eljut annak kísértéséig, amikor „magnövekednek” tagjai, és „alább száll” Jézus. Amíg kezdetben taníthatók voltak a hívő emberek, most már ők oktatják ki egymást és korábbi tanítóikat, lelki vezetőiket. Néhány éves hitben járás után már megkísérti az embert az, hogy bizonyos kérdésekben jobban látja az igazságot, mint bárki más. Ez az igaz állapot legyen gyanús jel az egyének és közösségének is! Csendesedjék el az ilyen ember és vizsgálja meg, hogy Jézus ott van-e még élete középpontjában! Ismeri-e még Jézus lelkületét, fontos-e még szava, cselekedete? Hasonlóan tegyen a gyülekezet is, ha ilyen jeleket tapasztal!

A tanítványokhoz hasonló frissítő meglepetés éri még a „régii hívőket” is, amikor a feltámadott Jézus újra megáll majd KÖZÉPEN.

– A fenti történet következményeként a tanítványt és a tanítványi közösséget megújítja Jézus a küldetésében is: „Aho-

gyan engem küldött az Atya, én is elküldelek titeket". Mert Isten célja az övével nem az, hogy csak kegyelmet kapjanak, hanem, hogy annak birtokában kegyelmet árásszanak szét, építve Isten országát. Mert általuk árad ki az áldás a világra.

Ezért, aki önző hívő életet él, aki csak kapni szeretne, az hamarosan megsavanyodik, majd elerőtlenedik és vegetál. Megáporodik az a tó, aminek nincs lefolyása. Ezért van olyan sok örömtelen hívő ember közöttünk.

Pedig mindnyájan tudják, hogy, „aki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; aki pedig elveszti az ő életét énérettem, megtalálja azt" (Mt 16,25), de nem hiszik el, hogy Jézus szava: valóság. Kegyelmet kapni hatalmas, pótolhatatlan esemény, aminek egyenes folytatása

a kegyelem tovább árasztása. Az egészséges, hitben való növekedés egyik feltétele az, hogy életét küldetésként élje meg a hívő ember: veszi a kegyelmet, és miközben tovább árasztja, neki is több marad.

A Pünkösdi ajándékával küldetésében megerősödött a tanítványi kör. Olyan eseménydús, gazdag életük lett, amelyről álmodni sem mertek. Még azt az ajándékot is megkapták, hogy mártírhallállal dicsőíthették Istent. Az „elkorcsozott" hívő élet nem ismeri fel ezt az alapvető ténytet. Miközben vannak, akik életüket áldozzák fel Isten országáért, népéért – mások magányukban vagy kis csoportokban savanyodnak. Nem árasztják a jó „levegőt" környezetükben, és nem lehet hasznukat venni Isten országa építésében sem. Pedig, ha adnának, min-

dig többet kapnának. A filippibeli gyülekezet szeretetszolgálatot – és egy segítő gyülekezeti tagot is – küldött Pál apostolnak a börtönbe, de ennél jóval többet kaptak, amikor Páltól a levél megérkezett. Mennyei kincseket, amiből 2000 év múltával is kimeríthetetlen gazdagság árad. De Jézus gabonamag példázata és ehhez kapcsolódó élete gyümölcstermő mai „tanítványai" számára is.

A húsvétvasárnapi felszólítás a mindenkori tanítvány életformája lett: KÜLDETÉS-t teljesít.

„Mert az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azok szerint éljünk." (Ef 2,10)

Végh Tamás

HISZEM, AMIT JÉZUS HITT

Hazánkban járt az Anwers in Genesis (Válaszok a Teremtés könyvében) elnevezésű nemzetközi alapítvány vezető munkatársa, Phillip Bell. A világ egyik legnagyobb teremtés-kutató központjának angol származású biológus szakértője a teremtés-evolúció sokak által és sokat vitatott témájáról tartott előadás-sorozatot. A péntek estétől vasárnap délutánig tartó hétvégi program legmozgalmasabb szombati napján Phillip fáradságot nem ismerve, a legnagyobb készséggel vállalkozott arra, hogy interjút ad a Biblia és Gyülekezet olvasóinak. Folyóiratunkat Weber István képviselte.

*

A teremtés jelentőségéről tartasz meggyőző előadásokat. Miért fontos ez számodra?

A válasz ifjú koromig nyúlik vissza. Keresztyén családban nőttem fel, ahol a Biblia hitelességében az első betűtől fogva hittek. Középkoromig magam is elfogadtam a teremtéstörténet bibliai leírását. Hittem szüleimnek, lojalis voltam irántuk. Amikor 17 éves koromban biológiát kezdtem tanulni, akkor nagy hatással volt rám keresztyén tanárm. Csodálatos személyiség volt, nagyon jól értett szaktárgyához és velem is megszerettette azt. Az evolú-

ciót vallotta, és számomra elfogadható érveket hozott fel meggyőződésének alátámasztására. Anélkül, hogy ténylegesen végiggondoltam volna hatását keresztyén hitemre, elfogadtam, hogy Isten nagy valószínűséggel az evolúciót használta a teremtéshez. Azonosultam a divatos gondolattal, miszerint a Biblia csak azt mondja el nekünk, miért teremtette Isten a világot, minden más kérdésre a tudományok adnak választ. Mint az evolúció elkötelezett híve kerültem be az egyetemre, és biztos voltam abban, hogy további bizonyítékok erősítik majd véleményemet. Nem voltam szkeptikus, hanem hittem Istenben. Hallgatóként azután két fontos esemény történt velem. Egyrészt hitem élő, üdvözítő hitté változott. Megértettem, hogy mi a kegyelem, biztos lettem megváltásomban – valószínűleg életemben először. Hatalmas dolog volt ez. Majd kezdtem jobban odafigyelni, mit is tanulok zoológiából és geológiából. Rájöttem, hogy arra próbálnak rávenni, higgyek valamiben bizonyítékok nélkül. Tanultuk például, hogy a szárnyas rovarok a szárnyal nem rendelkező rovarokból alakultak ki. Rendben – gondoltam –, nézzük meg a bizonyítékokat, hiszen ezért jöttem az egyetemre! Parányi kövületet sem tudtak azonban

felmutatni az átmeneti állapotról. Később azt mondták: a bálnák és a delfinek az emlősökből fejlődtek ki, csak azután „visszamentek" az óceánba. Gondoltam, majd bemutatják a leletet, ami alátámasztja a feltevést. Tévedtem, mert ezek az elképzelések csak akkor működnek, ha hiszünk bennük. A hiányzó bizonyítékok miatt komolyan megkérdőjeleződött bennem a biológiai tudásanyag és az egész elmélet, amelyet köré építettek. Megtérésem hatására eldöntöttem, hogy végigtanulmányozom Mózes első könyvét, hogy megértssem, mit tanít a Biblia a teremtésről. A Teremtés könyvében leírt történetek hit által megelevenedtek és szó szerint értelmezhetővé váltak számomra. A korábbi tudományos vélekedések befolyásától megtisztítottam és újraértelmeztem azokat. Ugyanezt már nem kellett megtennem a szeplőtelen fogantatással, Jézus csodáival és a feltámadással. A tudomány azt mondaná: ezek a dolgok nem történhetek meg. A keresztyének megtörténtüket hit által mégis igaznak vallják. Ugyanígy – érveltem –, ha következetes vagyok, akkor el kell fogadnom a teremtés csodáit és az özönvizet is. Persze nehéz volt megbirkózni a tudományos értelmezésekkel. Át kellett gondolnom azokat, majd választanom

kellott. Felismertem, hogy a Genézis könyvéhez való hozzáállásom befolyásolja a Szentírás többi részéről alkotott felfogásomat is.

Mi volt az a másik fontos esemény, ami az egyetemen történt velem? Elutasítottam az evolúciót, mint az élet eredetére vonatkozó magyarázatot, és megkérdőjeleztem az evolúciót kísérő sok millió évről szóló tanítást is a tudományos bizonyítékok hiánya miatt. No és azért is, mert láttam, hogy teljes ellentétben áll azzal, amit a Biblia tanít a teremtésről. Ettől a pillanattól kezdve keresztyén hitem szárnyakat kapott. Elfogadtam a teljes Bibliát úgy, mint Isten szavát.

Személyes bizonyágtételek után folytassuk általánosabb kérdéssel. Istennek két kijelentése van: a Biblia és a természet. Hisszük, hogy mind a kettő ugyanattól az alkotótól származik. Mégis, néha úgy tűnik, mintha a két kijelentés egymással ellentmondásban állna. Sok keresztyén alkudott már meg a Biblia tekintélyének rovására, azt feltételezve, hogy a természetet kutató tudományok eredményei nem illeszkednek a Bibliához. Te hogyan látod ezt?

Olvassuk el Isten önmagáról adott kijelentését (Zsolt 19). A Zsoltár első felében, a természetben – mint Isten munkájában – látható, a második felében pedig az Igében – mint Isten beszédében – adott kijelentésről van szó. A két kijelentés közötti különbség egyszerűen megfigyelhető. Isten kezdetben tökéletes világot teremtett, ami isteni természetét tükrözte vissza. Az 1 Móz 3 azonban bemutatja, hogy a tökéletesség megsérült. Még mindig sok szépséget rejt, de már tökéletlen kijelentéssé vált. A Zsolt 19 a tökéletlen kijelentést hasonlítja össze a Szentírás tökéletes kijelentésével. Nagyon veszélyes, ha Isten általános kijelentését, a természetet azonos értékűnek próbáljuk tekinteni Isten különleges kijelentésével, a Szentírással. Egyesek Isten természetben megnyilvánuló kijelentését a Biblia 67. könyveként értékelik. Ez óriási tévedés! A hermeneutika tudománya a Szentírás interpretálására a Szentírást használja. Vagyis úgy alkalmazza a Bibliát, hogy még világosabbá tegye az összes rész jelentését. Ez Isten világos útmutatása. Ha más forrásokat kezdünk „beleolvas-

ni" a Bibliába – például az általános kijelentésből –, hogy a különleges kijelentést magyarázzuk, akkor jelentkeznek a problémák. Ez a Biblia félreértelmezése lesz, mivel saját véleményünket magyarázzuk a Szentírásba. Ezzel csapdába esünk, mert az elbukott teremtettség alapján, megromlott értelmünkkel fogalmazzuk meg Isten felé, hogy mit is kellett volna mondania. De a Biblia felülről jövő kommunikáció az ember felé, az Isten kijelentése bukott teremténye számára. Ezért hagynunk kell, hogy a Mindenható maga mondja el nekünk, hogy mit értsünk kijelentésén.

Minden teremtéssel kapcsolatos kompromisszumos megközelítésnek van egy lényeges, közös jellemzője, miszerint millió éveket társítanak az 1Móz 3. fejezete előtti időszakhoz. Vannak, akik azt állítják, hogy az a hosszú idő a teremtés napjai között telt el. Mások szerint az 1Móz 1,1 és 1Móz 1,2 között telt el. Ez utóbbi a hézag-elmélet. Ezek szerint a bűneset előtt már több millió éves történelemmel és számos állat elpusztulásával kellene számolnunk. Így a halál, a vérontás, a betegség és a szenvedés már Ádám bűnbeesése előtt jelen lehetett a világban. Ez teljesen aláássa a Biblia más igehelyeinek – Rm 5; 1Kor 15 – egyértelmű tanítását. A halál más történelmi perspektívába állítása rossz alapokra helyezi az evangéliumot, illetve lerombolja a keresztyén örömhírt.

A keresztyénség számára napjainkban miért fontos a teremtés kérdése?

A hívő embereket az a tény jellemzi, hogy hisznek. Ez talán túl egyszerűen hangzik, de mégis nagyon fontos megállapítás, hiszen sajnálatos módon közülük nagyon sokan nem hisznek a Teremtés könyvében leírt események valóságában. Mivel a Biblia első könyve minden jelentősebb keresztyén tanítás szempontjából – közvetett vagy közvetlen módon – kulcsfontosságú, ezért nem mindegy, hogyan értelmezzük azt. Például: Jézus, amikor a házasság isteni rendjét védte a Mt 19,4-5. és Mk 10,6. verseiben, akkor az 1Móz 1,27. és az 1Móz 2,24. verseket idézte, vagyis hitt a Teremtés könyvében. Szó szerint értelmezte és valóságos történésként beszélt róla. Úgy idézte a Genézis könyvének különböző részeit, hogy nem látott ellentmondást az 1 Móz 1 és az 1 Móz 2 között.

A teremtést Péter és Pál apostolok is szó szerint értelmezték, és ennek megfelelően tanították. Minden újszövetségi író átvette Jézus megközelítését. Tehát, ha én Krisztus követőjének vallom magam, akkor hinnem kell, amit Jézus hitt és tanított. És ez minden tantételre vonatkozik, amiben hiszünk, mivel mindegyiknek a gyökere mélyen a Mózes első könyvéhez nyúlik vissza. Csak akkor lehet mellettük meggyőződen érvelni, ha a teremtés valóságos történéis volt.

Hogyan használhatjuk fel a teremtés történetét a posztmodern ember megközelítésére?

Különbséget kell tenni a posztmodern ember és a posztkeresztyén ember között. A poszt-keresztyén ember úgy döntött, hogy életmódjával visszautasítja a Biblia által tanított morális értékeket, tisztában van velük, de nem azok szerint él. Lehet, hogy szülei normáit utasítja el, vagy az általánosan elfogadott társadalmi értékrendet. Ezzel szemben a posztmodern ember egyáltalán nem ismeri az erkölcsi útmutatókat. Mivel úgy nőtt fel, hogy nincsen előzetes ismerete a Bibliáról: Istenről csak káromkodásokból hallott, Jézus neve töltelékszó számára, nem járt vasárnapi iskolába, ezért semmit nem tud ezekről a dolgokról.

Fedezzük fel ennek párhuzamát a Cselekedetek könyvében. Magunk előtt látjuk Péter apostolt, amint pünkösdkor feláll és beszédet tart olyan embereknek, akiknek volt előzetes ismeretük a Szent Íratokról, és hittek Isten kijelentésében, értették, hogy mi a bűn. Világos volt számukra, hogy a bűn Ádám lázadásából eredt és halált hozott. Így, amikor Péter Jézus Krisztus haláláról és feltámadásáról beszélt, akkor ugyan megbotránkoztak a keresztről szóló prédikáció miatt, de értették azt. Péter megközelítése eredményre vezetett: háromezer ember tért meg és vált keresztyénné.

Pál apostol az athéni Areopagoszon teljesen más megközelítést használt. Hallgatóságának egy része pogány filozófusokból állt, akik a legfrissebb gondolkodási áramlatok megvitatásával foglalkoztak. Epikureusok és sztoikusok voltak – alapvetően evolucionisták. A sztoikusok a panteizmusban hittek, az

epikureusok pedig abban, hogy az ember életének végcélja az érzéki gyönyörökben való elmerülés. Mindkét irányzat követői vallották, hogy az élet sok-sok millió évvel korábban kezdődött. Nem sokban különböztek, a mai társadalom tagjaitól. Hogyan szólította meg őket Pál? Először a kultúrában keresett kiinduló pontokat. Nem az evangélium hirdetésével, nem Jézus halálával és feltámadásával kezdte, hanem azt mondta: „Amikor bejártam és megtekintettem szentélyeiteket, találtam olyan oltárt is, amelyre ez volt felírva: AZ ISMERETLEN ISTENNEK. Akit tehát ti ismeretlenül tiszteltek, én azt hirdetem nektek. Az Isten, aki teremtette a világot és mindazt, ami benne van, aki mennynek és földnek Ura, nem lakik emberkéz alkotta templomokban, nem szorul emberi kéz szolgálatára, mintha szűkölködne valami nélkül; mivel ő ad mindenkinek életet, lehetet és mindent. Az egész emberi nemet egy vérből teremtette.” (Csel 17,23-26) Ezzel Ádámra és Évára utalt. Miután beszédét megalapozta a teremtéssel, rátért a keresztről szóló tanításra, Krisztus feltámadására. Az eredmény csekély érdeklődés volt. „Még meghallgatunk téged ezekről a dolgokról” – mondták néhányan. Mindössze egy maroknyi embert gondolkoztattak el Pál szavai. Szerintem, mégis jó hatással volt, hi-

szén a Bibliát nem ismerő társadalomban prédikált a teremtettségről. Sok előkészítő munkát, alapozást kellett végeznie az evangélium hirdetése előtt.

Amikor posztmodern emberekkel beszélgetünk, akkor mi is valami hasonlót teszünk. Megpróbálunk velük közös kiindulási alapot keresni. A világról rendelkezésünkre álló tények számunkra azonosak, mindössze világnézetünkben van különbség. Tehát posztmodern társadalmunk eléréséhez a kiindulási pont nem az érdekes tudományos eredmények (biológia, asztrofizika stb.) megvitatásában keresendő, hanem abban, hogy rávesszük az embereket, gondolkodjanak el, miért hiszik azt, amit hisznek. A közös gondolkodás elindításához kiindulópontként például megállapíthatjuk, hogy mindannyiunknak vannak előítéletei, tehát elfogultak vagyunk saját hitrendszerünkkel kapcsolatban. Feltevésekkel rendelkezünk a múltbeli történeésekről, amiket egyikünk sem tud bizonyítani, mégis úgy tartjuk, azok igazak. Ilyen értelemben a dolgokat hit által fogadjuk el. Vagyis hiszünk annak, amit valaki tanított nekünk, vagy amit valakitől olvastunk. Én is elmondanám, hogy mint keresztyén ember száz százalékosan elfogult vagyok a Biblia iránt, és elfogadom, mint Isten kijelentett szavát. Ez azt is jelenti, hogy határozott világlátásom van, amivel

értelmezem az engem körülvevő valóságot, így elhiszem a teremtést is. Teljesen más a világlátása annak a személynek, aki szerint a világegyetem kozmikus evolúcióval saját magát hozta létre. Egy hatalmas robbanással, ami után – több milliárd évvel ezelőtt – geológiai evolúció következtében lehűlt a föld, ezután kémiai evolúcióval megszülettek az első sejtek, amit biológiai evolúció követett, kialakult az élet. Ideértve az összetettebb életformákat és az embert is.

Mindkettőnknek van tehát hite a múltból. Sem az evolúciót, sem a teremtést nem tudjuk bizonyítani, mert a múltban lejátszódó események voltak. De közöttünk a különbség az, hogy a keresztyéneknek van szemtanú által készített leírása, Isten beszéde. Lehet, hogy a posztmodern ember nem ért velem egyet, de megérti, hogy miért így gondolkodom. Majd ezt alapul véve elmagyaráznám számára, hogy milyen különböző a látásmódunk: ugyanazt az adatot nézzük, és mégis más következtetésre jutunk. Ha ebben már egyet értünk, akkor megvizsgálhatjuk a bizonyítékokat és megkérdelhetjük tőlük: „A rendelkezésünkre álló tudományos ismeretanyag a jelenben – mivel a jelen a múlt folytatása – jól illeszkedik-e az evolúciós elképzeléshez, vagy inkább a teremtés-modellt támogatja?”

A KÖZÉLET TISZTASÁGA

„Íme, nagy földrengés támadt, mert az Úr angyala leszállt a mennyből, odament és elhengerítette a követ és ráült. Olyan volt a megjelenése, mint a vilámlás, és ruhája fehér volt, mint a hó. Tőle való féltükben az örök szinte holtra váltak... Az őrségből némelyek bementek a városba és jelentették a papi fejedelmeknek mindazt, ami történt. Azok pedig összegyűltek a vénekekkel együtt és elhatározták, hogy sok pénzt adnak a katonáknak. És így szóltak? Mondjátok: Az ő tanítványai jöttek oda éjjel és ellopták őt, mialatt mi aludtunk! Ha ez azután a helytartó fülébe jut, mi majd megnyugtadjuk őt és titeket kimentünk a bajból. Azok pedig elfogadták a pénzt és úgy tettek, ahogy kitanították

őket. Így terjedt el ez a szóbeszéd a zsidók között mind a mai napig.” Mt 28, 2-15

A húsvéti feltámadás-történetnek nem a legjelentősebb, de napjaink gyakorlatával párhuzamba állítható epizódja a Szentírás idézett rövid részlete. Az ókori közélet befolyásolásának bizonyára már kipróbált és jól bevált, hatásos módszerét ismerjük meg a leírásból. Az esemény nem csak a szentíró környezetében adott alkalmat a téves következtetésre – hanem a történelem évezredein átívelve –, Jézus Krisztus feltámadásának ténye ma is hiteltelen a nem keresztyének között.

Adjon felhatalmazást számunkra ez a bibliai epizód ahhoz, hogy számba ve-

hessük a XXI. század hajnalának közéletet, néperkölcset megrontó eszközeit!

A társadalom „egészségi állapotát” a társadalomtudósok mutatószámokkal mérik. Ismerjük a halálozási okokkal színesített statisztikákat, a jogkövető magatartást értékelő tanulmányokat.

Az egy főre, társadalmi csoportokra, vagy a népesség egészére vetített gazdasági eredmények, a kriminalisztikai összesítők a társadalom életjeleit veszik számba, ezzel jövőképét is prognosztizálják.

Ezek közül az egyik adathalmazt a nemzetközi kutatóintézetek által is vizsgált terület: a korrupciós cselekmények eredménye adja. Úgyis, mint tipikus jelenségnek a közéleti kapcsol-

latokban elfoglalt aránya, illetve nagysága.

A korrupció mindig a társadalom bomlásának a jele, térnyerése pedig a közösség, a nemzet halálának útkészítője. Nincs tûréshatára, ami alatt még elfogadható szintet jelent, bár soha nem volt még olyan társadalom, ahol ne lett volna felfedezhető.

Isten általános kegyelmének ajándéka a nemzetek számára a közélet tisztasága fenntartásának lehetősége. A keresztyén erkölcsiség térnyerése pedig különleges segítség a káros jelenségekkel szembeni küzdelemhez.

Úgy tûnik, hogy bizonyos történelmi korszakokban – s talán ezeket az éveket éljük ma Magyarországon is – csak vágy

marad, hogy – mint az ókori Athénban – Periklész formátumú személyek kormányozzanak.

Érdemes tehát felsorolnunk és rövid ismertetését adnunk azoknak a jelenségeknek, amelyeket a népnyelv a korrupció fogalomkörébe sorol. Bár mindegyik elhatárolható a többitől, közös jellemzőjük az, hogy megrontják a közéletet, bûn voltuk miatt isteni ítélet vár cselekvőikre, a nemzetet pedig a történelem süllyesztőjébe juttathatják.

KORRUPCIÓN A közélet szereplőihez köthető sajátosságokkal rendelkező cselekmény, ami olyan hivatali, közéleti, politikai erkölcsi állapotot eredményez, ahol a megvesztegetés gyakorlata, annak szelleme általánosan elterjedt. Más megfogalmazással: a társadalom, a köz anyagi érdekeit sértő erkölcsi romlottság, züllöttség.

Korrupt az a személy, akit meg lehet vesztegetni, vagy aki más megveszteget. Illetve korrumpál az, aki – ígérekkel, anyagiakkal megveszteget, megvásárol valakit, – világnézeti, erkölcsi felfogásban megront valakit, különösen is eléri, hogy eszméért szálljon síkra, amelyekben nem hisz.

A korrupció tipikus példája az idézett bibliai epizód, de Jézus Krisztus korrumpálhatatlan személyét mutatja be megkísértésének története is (Mt 4, 8-10). A török fennhatóság idejétől szökincünkben a baksis az a juttatás, amit ügyeink elintézése érdekében kell lepergetnünk a hivatalos személyeknek. Arany János fülemüléje is akkor füttyül, ha az igazságszolgáltatást megfelelő módon megkenik. De jelenkori történelmünk is bővelkedik korrumpált eseményekben: fizetett besúgók hada (egyházainkban is!), autópálya építések körüli politikai viharok, közszereplők lefizetése, különleges juttatásokban részesülése... Kinek nincs személyes tapasztalata, iskolapéldája a korrupciónról? Ma, amikor a globalizáció országhatárokat átívelő szervezethez tartozunk, akkor határok nélkülivé válik a korrupción is. Legutolsó, s talán a legjellegzetesebb, így évszázadokra hatással bíró korrumpált eseményként vonult be a magyar történelemben az állampolgársági népszavazást befolyásoló párt- és kormánypolitika is.

Érkezési sorrend

Ha pl. a postán állunk sorba, határozottan ügyelünk arra, nehogy valaki befurakodjon elénk. Ez természetes, hiszen nyilvánvaló, hogy az érkezési sorrend határozza meg az ügyintézés sorrendjét is.

Ilyenkor rosszállóan nézünk azokra, akik úgy próbálnak időt nyerni maguk számára, hogy egyszerre két sorban is fogják a helyet. Pimasznak tartjuk ezt a viselkedést, mert az ilyen emberek a mi rovásunkra vágnak elénk az utolsó pillanatban. A dolgok normális elintézési módja pedig nem ez. Ha az ember levelet és csekket is ad fel, természetes, hogy ezt csak egymás után tudja elintézni, két külön ablaknál, két sort végigállva. Nem csoda hát, ha szóvá tesszük a rendtől eltérő, toladó viselkedést.

Ennél is fontosabb azonban, hogy a fenti érzékenységgel viszonyuljunk feladatvállalásainkhoz, ígéreteinkhez.

Ma szinte népbetegség számba megy – a keresztyének körében is! –, hogy túlvállalják magukat, felelőtlenül ígéretnek, majd az utolsó pillanatban semmissé teszik korábbi elkötelezettségüket egy újonnan felbukkant program kedvéért. Vagy azonos időpontra, több helyre is elígérkeznek, és pillanatnyi érzelmi befolyásoltságuk diktálja, hogy végül hol jelennek meg.

Minden ilyen szituáció több sebből vérzik:

– Először azt mutatja, hogy mennyire nem lehet számítani rájuk. Kiábrázolja, hogy állhatatlanok, amikor egy számukra kellemesebb program előnyt élvez adott szavukkal szemben.

– Másodsorban pedig rendkívül kellemetlen helyzetbe hozzák mindazokat, akik az ő ígéretünkhöz igazították saját programjukat, terveiket.

Tegyük gyakorlattá életünkben a Jézustól tanult elvet: „*a ti beszédeitekben az igen legyen igen, a nem pedig nem*” (Mt 5,37)! Nincs szüksége nagy szavakra, sem esküdzésre annak, akinek „igen”-je és „nem”-je mögött megbízható jellem áll.

Ne az befolyásolja programjaink alakítását, hogy a kínálatban az egyik esemény vonzóbb-e a másikkal! Döntésünk alapja az legyen, hogy korábban elköteleztük-e már magunkat a kérdéses időpontra! És ha valakinek igent mondtunk, akkor tartuk magunkat adott szavunkhoz! Vagyis: programjaink között is vegyük figyelembe az érkezési sorrendet! Azért senki sem haragudhat meg ránk – sőt talán még becsületet is szerzünk magunknak –, ha egy új felkérésre azzal mondunk nemet, hogy már foglaltak vagyunk.

Ezt az elvet tartjuk szem előtt hosszú távú elkötelezettségeinknél is! Hiszen mit ér az olyan presbiteri, énekkari, munkacsoportbeli tagság, ahol többször találkozunk kimentési kérelmünkkel – hogy ne mondjam: üres helyünkkel – mint velünk.

Nagyon kevés eset indokolja azt, amikor a később felbukkanó esemény fontossága felülírhatja korábbi elhatározásunkat. De, ha ez be is következik, tartuk magunkra nézve kötelezőnek, hogy időben értesítjük azokat, akik egy másik helyszínen számítanak ránk.

Hitbeli érettségünk egyik fokmérője megbízhatóságunk. Legyen tehát a keresztyén emberek ismertető jele, hogy adott szavukhoz tartják magukat és minden körülmények között lehet számítani rájuk!

Horváth Mária

ZSAROL az, aki mást (akár csak egy személyt, valamelyik közösséget vagy csoportot) fenyegetéssel, kényszerrel (lehet erkölcsi kényszer is) arra bír rá (vagy csak próbál rábírnival), hogy pénzt vagy valamilyen értéket átadjon vagy átengedjen. Zsarol az is, aki fenyegetéssel, (erkölcsi) erőszakkal valaminek megtételére, eltűrésére kényszerít valakit azért, hogy magának jogtalan és aránytalanul nagy anyagi előnyt szerezzen és biztosítson.

Köznap eseteivel szembesülünk a családi kapcsolatokban. A gyerekek kifinomult érzékkel gyakorolják szüleikkel, nagyszüleikkel szemben, de fordítva is szemléletes példákkal rendelkezünk. Ismerünk „szent célú” zsarolásokat, amikor a szülő a gyermek lelki programon való részvételéhez köti különleges anyagi juttatását (pl. kerékpárt), vagy a gyerek köt anyagi feltételeket lelki cselekményekhez. Az áldás elmaradását kérdőre vonó szülői magatartás csak érthetlenebbé teszi az eseményt. Zsarolnak a házastársak is, amikor testi kapcsolatukat függővé

teszik más, anyagi jellegű szolgáltatásoktól, vagy makacs hallgatással, „mosolyszünettel” zsarolnak. De zsaroljuk egymást munkahelyünkön, hivatalokban, gyülekezetben, a politikai közéletben, és mindannyian ismerjük Isten – bár eredménytelen – zsarolását is.

PROTEKCIÓ a befolyásos személy pártfogása, támogatása, közbenjárása vagy saját személyes befolyásának, kapcsolatainak érvényesítése valaminek vagy valakinek az érdekében. De protekció az ilyen módon vagy ismeretség, baráti kapcsolat révén szerzett, elért jogtalan előnyökhöz juttató, kiváltságos elbánás, kivételezés, védelem, pártfogás is.

Társadalmunk egyes területein hallgatólagos beleegyezéssel már legális a protekció. Bizonyos hivatások gyakorlásához, pályázatok elnyeréséhez csak a keresztapákon át vezet út. Aki „a mi kutyánk kölke”, az előtt feltárulhatnak a kapuk. De gyakoroljuk a protekciót nívósabb iskola választásánál is, és nem tartjuk szégyenletesnek Istent csak, mint protekciós közbenjárót igénybe venni.

Persze, távol áll tőlünk, hogy a világra mutogatva magunkat kihagyjuk a rosszal való élők és visszaélők közül. Mint a társadalom szerves tagjai általában szenvedői, a közhivatal birtokában vagy a hatalom közelében pedig gyakorlói vagyunk ezeknek a jelenségeknek. A korrupciós cselekmények ilyen súlyú térnyerése pedig különösen is bűnbánatra kell, hogy sarkalljon bennünket, keresztyéneket, hiszen az erkölcsiség megromlása, az új, liberális értékek fékevesztett térnyerése keresztyénségünk korcsosodására, hivatásunk elhanyagolására, hiányaira utalnak.

Harcolja tehát bűnbánattal meg bukárait Istennek magyarországi népe, és győzzön imádságos szívvel a kísértések felett! Határozottságunk, világosságban járásunk pedig gyógyítsa társadalmunk fekélyes sebeit! Segítsük ezzel is közéletünk tisztaságát!

Mert Jézus Krisztus valóban feltámadt, aki pedig mást állít, az a korrupció áldozata.

Dr. Mikolicz Gyula

ŐSZINTÉN A TIZEDRŐL

Már jó ideje annak, hogy egy református lelkész így nyilatkozott: „az egész tizedet Szikszai Béni találta ki”. Mások úgy vélik, az az Ószövetség idejéből való adakozási formula, amikor a lévíták megélhetésükre tizedet szedtek honfitársaiktól. Napjainkra ez megszűnt, aki tehát ezt gyakorolja, az törvényeskedik.

Tegyük fel a kérdést: Mi az igazság tehát a tized körül?

Válaszként először engedtessek meg, hogy idézzek A. Heller Bibliái szimbólumok és számszimbólumok c. könyvéből (Ev. Kiadó). Az előszóból néhány mondat: „Mint a Szentírásban mindennek, úgy a számoknak is mélyebb jelentésük van a betű szerinti jelentésükön kívül. (...) Aki Isten Igéje és a Szentlélek által saját maga nem lát meg valamit a bibliai számok csodálatos összefüggéséből és jelentőségéből, lehet, hogy elutasítja bizonyosságát. (...) Aki azonban hiszi, hogy a Biblia minden egyes szavát a Szentlélek ihlette (2Tim 3,16), és hogy a törvényből egy jóta vagy egy pontocs-

ka nem múlik el (Mt 5,18), az a számokról is így tud énekelni, örvendezve a zsolttárossal: „Mily nagyon szeretem a te törvényedet! Egész napon át arról gondolkodom.” (Zsolt 119,97)”

Az említett írótól ezt olvassuk a 10-es számról: „A teljesség, a felelősség száma. Isten a szent akaratát, amellyel az ember felelősségtudatához fordul a lelkiismeret felébresztése útján – tíz parancsolat formájában közölte. Aztán milyen fontos szerepet játszik a tized, amely bizonyos mértékig kiábrázolja az EGÉSZET, és az embert felelőssé teszi azoknak a javaknak a felhasználásáért, amelyeket Isten rábízott.”

Ha ezt komolyan vesszük, akkor, ha valamiből a tizedrészt adjuk Istennek, ezzel azt is kifejezzük, hogy mindenünk az övé. „Mid van, amit nem kaptál volna?” – kérdezi Pál apostol.

Vegyük számba azokat a helyeket a Szentírásban, ahol a tizedről olvasunk!

Legelőször az 1Móz 14-ben van megírva, hogy Ábrahám visszatért a győzelmes csatából, és Melkisédek, Sálem ki-

rálja kenyeret és bort hozott és megáldotta Ábrahámot, az ígéret örökösét, Ábrahám pedig tizedet adott neki mindenből. Az Zsidókhoz írt levélben a 7-ik részben részletesen olvashatunk Melkisédekről, aki pap volt öröktől fogva, és a Szentírás szerint Jézus Krisztus előképe. Ábrahám elismerte, hogy Melkisédek nagyobb mint ő, ezért tized illeti meg – amit a kisebb ad a nagyobbak. Ha a tíz az egészet jelképezi – ahogy a Lélek kijelentette Ábrahámnak –, akkor számunkra is azt kell, hogy jelentse, hogy minden javunk, amink van, a mi Urunké, és a tized jelkép gyanánt illeti meg, kifejezve ezzel iránta való hódolatunkat, hogy javainkkal együtt minde-
nestől az övé vagyunk.

Hasonlóan értelmezhetjük azt az esetet is, amikor Jákób menekül otthonról Ézsau haragja elől, és a pusztában egy kővön alszik, majd felébredve megkapja Isten ígéretét (1Móz 28). Ezután ígéretet tesz arra, hogy amit kap tőle, abból tizedet ad. De később sehol sem olvasunk, hogy ezt az ígéretet teljesítette is...

A 4Móz 18,20-21. versben olvassuk, hogy a 11 törzs tagjai kötelesek tizedet adni javaikból a Lévi fiainak. Az Úr rendelete az is, hogy két éven át a léviták kapják a tizedet, majd a harmadikban a szegények számára kell „kitenni azt az ajtó elé” – amit sajnos nem tartottak meg. A próféták ezért sokszor dorgálták a népet: az országban uralkodó szegénységet látva.

Bizony, már az Ószövetség népe is nehezen nyúlt „pénztárcájába”, ha adakozni kellett.

Az Újszövetségben Jézus csak egy helyen szól a tizedről (Lk 11,42), mert az újszövetségi gyülekezetben már nem volt kötelező ez az adakozási forma.

A Csel 4,32-38-ban olvassuk, hogy az első keresztyének között nem találtak szűkölködőt, mert mindenük közös volt, senki semmijét nem mondta magáénak, hanem eladták földjeiket, és az árat az apostolok lábainál letették. Anániás és Szafira szomorú történetét olvasva tudjuk, hogy akik csak úgy tettek mintha mindent odaadtak volna, azok meghaltak. Isten ilyen komolyan vette az igazmondást.

Később már nem olvasunk hasonló eseményről, de a pogányokból lett gyülekezetek komoly adományairól igen. Az adakozás összegét sehol nem szabták meg – önként, tiszta szívből, tehetségükön felül is adakoztak. Lásd: a macedón gyülekezetet!

Hogy ez az ideális állapot meddig tartott? – az a Bibliából nem derül ki. Ma

már csak azzal a valósággal találkozunk, hogy az évszázadok folyamán be kellett vezetni az „egyházadót”, mert a hit lanyhulásával az adakozási kedv is apadt.

Ismerjük ezt a szólást: A hívő embernek a zsebe tér meg legutoljára. Ez ellen a folyamat ellen úgy próbáltak védekezni, hogy a hívő közösségek, kis egyházak bevezették újra az ószövetségi tizedet, amit kötelező volt megfizetni. Ebből egyenlítették ki a kisegyházak a papjaik fizetését és az egyéb kiadásokat. A hívő egyletek, mint pl. a Bethánia egyesület ebből fizette az utazótitkárokat, a konferenciák költségeit. Ma is nagyon sok olyan keresztyén misszió működik szerte a világban, amelyeknek fenntartására adakoznia kell a hívő embereknek. Az adakozási kedv mindenhol lanyhult, pedig a kiadás sok. Az elmondottakon túl azt is hangsúlyozni kell, hogy a tized mai gyakorlása nem bibliaellenes gyakorlat!

Ha a saját házuk táján is szétnézünk, akkor azt látjuk, hogy bizony sok pénzre van szükség egy ekkora szervezet fenntartásához. Szomorúan hallottam egyszer, hogy sokszor a tehetősebb tagok sem adakoznak... Talán azért, mert, ha például tizedben gondolkozik az adakozó – ami egyáltalán nem kötelező –, akkor a kisebb jövedelemnek a tizede is kevesebb, mint az esetleg nagyobb, többszázazres bevételnek. Ezt a „tizedet” talán nehezebb már odaadni... El-

felejtik az ilyen emberek, hogy Isten ígéretei fűződnek az adakozáshoz.

Az adakozás ne fakadjon képmutatásból, kényszerből, vagy törvényeskedésből – ne „kürtöltessen senki maga előtt, hogy lássák az emberek!” Már Jézus is figyelte az adakozókat a templomban, ki is alakította véleményét (A szegény asszony két fillérje – nagyobb értékkel bírt, mint a gazdagok aranyai...)

Válaszolnunk kell még arra a kérdésre is, hogy kinek adjunk?

Sajnos, sokszor adják ki magukat csalók hivatalos gyűjtőknek. De hála Istennek, hogy van sok olyan gyülekezet, szövetség, alapítvány, misszió, ahol komoly, Istennek tetsző munka folyik – ilyeneknek adjunk! De adhatunk nélkülöző családoknak, egyéneknek is.

Végül pedig meg kell jegyeznünk, hogy a Zsidókhoz írt levél 7-ik részében is említés történik a tizedről, de újszövetségi megvilágításban. Itt is Melkisédekről van szó, aki Jézus előképeként mint pap tizedet kapott Ábrahámától, de egyúttal Lévitől is, aki akkor még Ábrahám ágyékában volt. Vagyis, a tizedszedő is adott tizedet, mint a kisebb a nagyobbak. Ezért mi is, ha adunk, akkor a nálunk és a földi személyeknél nagyobbak, főpapunknak, Krisztusnak adunk! Önként, nem törvény szerint, hanem hit által.

Mert ami hitből nincs, bűn az. (Rm 14,23)

L.K. (név és cím a szerkesztőségben)

AZ ÖRÖKSÉG DILEMMÁJA

Az öröklés, örökség és ennek a szótnek különböző ragozott alakjai a Magyar Biblia Tanács bibliafordításában közel 300-szor, a Károli-fordításban pedig közel 400-szor szerepelnek, tehát egy igen gyakran használt fogalom. Néha olyan értelemben találjuk, mint amit már megkaptunk, máskor pedig pusztán várományosai vagyunk. Kérdés tehát, hogy mi az örökség bibliai jelentése, és mi az örökségünk tartalma.

Köznap értelemben örökölni akkor lehet, ha az örökhagyó meghal. Kinek kell vajon meghalnia, hogy hozzájussunk az örökséghez?

Istennek? Akkor ugyan sohasem lesz mienk a megígért örökség, hiszen Isten

az időn kívül létezik, öröktől fogva, örökké.

Vagy Jézus Krisztus halálára utal a Szentírás? De hiszen Jézus Krisztus feltámadt. Akkor oda az örökségünk? Ellenkezőleg. Éppen helyettes áldozata folytán lehet miénk az örökség, és feltámadása a garanciája annak, hogy ez elvehetetlenül a miénk. Még a halál sem veheti azt el tőlünk.

Vagy a Sátánnak kell meghalnia – vetetnie a tüzes és kénes tóba –, hogy örökségünkhöz jussunk? De az nem az övé, ő legfeljebb orgazda. Mindennek a Teremtő Isten a tulajdonosa.

Vagy nekünk kell meghalnunk a bűn számára, hogy: éljek többé nem én, hanem

éljen bennem Krisztus? Ez ugyan, mint bibliai igazság megállja a helyét, de sántít az örökség magyarázata szempontjából, mert nem én vagyok az örökhagyó, nem nekem kell meghalnom, hanem ellenkezőleg, nekem kellene túlélnem az örökhagyót.

Eddig még csak abban az értelemben foglalkoztunk örökségünkkel, ahogy azt az Újszövetségben látjuk: *„Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek és örököstársai Krisztusnak...”* (Rm 8,17)

„Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot!” (Mt 25,34)

„Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet.” (Mt 5,5)

„Ez az örökös, gyertek, öljük meg, és mienk lesz az örökség!” (Mk 12,7)

„Ne fizessetek a gonoszért gonosszal, vagy a gyalázkodásért gyalázkodással, hanem ellenkezőleg: mondjatok áldást, hiszen arra hívtatok el, hogy áldást örököljetek.” (1Pt 3,9) ... és hosszan folytathatnánk a sort.

Az Ószövetség még tágabb értelemben használja az örökség fogalmát.

- Isten örökségül adta Izraelnek Kánaán földjét, amely a teremtés jogán az Úr birtoka.
- De Kánaán földje és Izrael népe szerepel úgy is, mint Jahve öröksége, bár semmiképpen nem mondhatjuk, hogy Jahve valaki mástól kapta volna.
- Hasonló értelemben kapják Izrael fiai örökségül a törvényt, gyermekeiket, sőt magát Jahvét; Lévi fiai a papságot, a bűnösök pedig Jahve büntető ítéletét.
- Viszont valóságos, halál utáni továbbadásról beszél, pl. Isten Ábrahámmal Izmaélről és Izsákról, amikor azt mondja: nem ő lesz az örökösöd, hanem az lesz, aki tőled fog származni. De rögtön ennek a beszélgetésnek a végén olvassuk, hogy: neked adom ezt a földet örökségül, vagyis Ábrahám még életében hozzá fog jutni. (1Móz 15,3-8)

Mit jelent tehát az örökösségünk?

Az örökség bibliai jelentése

A Biblia örökség fogalma sokkal gazdagabb a szó mai jelentésénél. Jelenti valóban a tulajdonos halála utáni vagyontárvételt, de gyakrabban a tartós birtoklást, birtokba vételt, vagyis akár így, akár úgy olyan tulajdon szerzést, amiért nem kellett megdolgoznunk.

Tehát, nem arról van szó, hogy bárkinek is meg kellene ahhoz hálnia, hogy örökséget kapjunk. Az örökség a biblia szerint egy tartós, nagy értékű ajándék, amelyet az örökös ellenérték fizetése nélkül, visszavonhatatlanul megkap és birtokolhat.

Krisztus halála és az örökség

Ellentmondani látszik a fentieknek a Zsidókhoz írt levél tanítása, ahol a szentírő azt állítja, hogy az örökség csak Krisztus halála után lehet a mienk.

„Így tehát új szövetség közbenjárója lett Krisztus, mert meghalt az első szövetség alatt elkövetett bűnök váltságáért, hogy az elhívottak elnyerjék az örökkévaló örökség ígérését. Mert ahol végrendelet van, ott a végrendelező halálának is be kell következnie.” (Zsid 9,15-16)

LUKÁTSY VILMA: A VÉGRENDELET

Moraj, földindulás, nappal sötét:
tudomásul vette a föld és az ég
az Ember Fia végrendeletét.

Halála tett volt: Ő volt az Ige,
Övé volt minden – s nem volt semmije.

Ruhái a katonáké lettek,
szótt köntösére sorsot vetettek,
aki elnyerte, örült? jajgatott?
sejtette vajon, hogy "megírattott"?

Pénzét Júdás kapta. Ennyiért
világ végéig hangzik a "miért"?
rabszolga ára volt harminc ezüst...
– átkos terhével leszakadt a nyüst.

Igazságát Pilátusra hagyta,
"Ime az ember!" – hát fölíratta
korcs önértéssel keresztfájára:
Názáreti Jézus a zsidók királya.

Anyja is volt az Ember Fiának,
– odaadta hű tanítványának,
s fia helyett fiút adott neki,
aki gondolzza, félti, szereti.

És a tiszta áldozati Bárány
meghalt a nap harmadik óráján.
Lelkét mennyei Atyjának adta;
testét a föld három napra kapta,
az enyészet nem lett úrrá rajta,
sem az idő.

Már kétezer éve
emlékezünk végrendeltére,
amely, mint akkor, érvényes ma is:
az örökösök közt vagy te magad is!
Halálotat Általa túléled:
Krisztus vére a te örökséged!

Itt azonban nem arról van szó, hogy már fiak vagyunk és van egy végrendelet, amelyben a garantált örökségünk le van fektetve, s – hogy profán legyek – alig várjuk a tulajdonos halálát, hogy miénk legyen az örökség. Egyáltalán nem. Sőt, ellenkezőleg, csak a feltámadt Jézus Krisztus kérésére és ajánlására, helyettes áldozata révén lehetünk Isten fogadott gyermekeivé – és a gyermekség természetes velejárója az öröklés, vagyis a birtokba kerülés. Tehát valóban Jézus Krisztus halálának be kellett következnie ahhoz, hogy a miénk legyen a gazdag örökség, de azt nem tőle mintegy elbitorolva, hanem vele együtt, mint fiak, mint örökösök örököljük. A Zsidók-

hoz írt levél az Ószövetségben jártas, hithű zsidó ember ismeretanyagával érvel, és arról beszél, hogy a szövetség pecsétje a vér. Az Újszövetség pecsétje Krisztus vére. Ha ő fel nem támad, és mint Fiú nem ül az Atya Isten jobbára, akkor erőtlenné lenne halálának vére. Az a kudarc vére lenne, mert nem lenne szószólónk az Atyánál.

A gazda végtelen gazdagsága

Ha már sikerült is megfejteni az örökség bibliai jelentését, és kiderült, hogy nem csak valaki halála után – legfeljebb halála révén – juthatunk hozzá, még egy kérdést kell tisztáznunk.

Az ószövetségi jogrend az volt, hogy csak a fiúk örökölték, és az elsőszülött két részt örökölt, a többi egyet-egyet. Így minél több fiú volt, annál kevesebb jutott egyre, mert a meglévő családi vagyont osztották fel az örökösök között. Hogyan tudunk akkor jó szívvel azonosulni a missziói parancsral, és újabb embereket hívni az Atya házához, ha minél több ember hitre jut, annál többfelé oszlik az örökség? Minden egyes megtért lélek csökkenti osztályrészünket?

Véges emberi eszünkkel valóban így gondolkodnánk, de sok mindenben tapasztaltuk már, hogy az Atya nézőpontjából másképpen látszanak a dolgok, mint a mi földi perspektívánkból. Gondoljunk csak arra, hogy az adós szolgának – pusztán a könyörgését hallgatva – a király elengedett 10.000 talentumot, azaz kb. 400 tonna arany árát, ami mai árfolyamon mintegy 720 milliárd Ft lenne, és nem ment tönkre a király. A gazdag ember pedig, amikor a hamis sáfára mindenkinek elengedett abból az adósságból, amivel az urának tartozott, megdicsérte szolgáját, és nem büntetést adott érte.

Testvérek, az Atyaé minden. Neki telik, hogy mindenkinek egyenlő részt adjon, anélkül, hogy megszegényedne tőle. Valahogy úgy, mint a szőlősgazda a napszámosoknak. Végtelen gazdagságában nem azt nézi Isten, hogy ki, mit termelt, hanem, hogy kinek mire van szüksége. Az Atya házában éppen az a titka, hogy végtelen nagy és végtelen gazdag. Az Atya Jézus Krisztusért beemel az örökségbe, nem pedig átadja azt, ami az övé. Nem gazdát cserél a tulajdon, hanem minket is részeseivé tesz. Örökösársai leszünk Krisztusnak. Ezt nagyon fontos

megértünk, hogy jól értjük örökségünket! Ezért bátorít így Jézus minket: „Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsék néktek.” (Jn 14,1-2)

Örökségünk

Örökségünk gazdag tartalmát leginkább igeversék szószerinti idézésével szeretném illusztrálni. Ha valakit elfárasztott az elméleti okfejtés az öröklés bibliai tartalmáról, legalább ezt vigye magával, és adjuk tovább a jó hírt, hogy a fiaknak milyen gazdag öröksége van az Atya házában!

Örök élet (Jn 11,26; Jn 10,28-29)

Első nagy ajándéka a fiaknak az örök élet. Életnek a Biblia csak az Istennel közösségben létet tekint. Az Istentől elszakadt, a bűn állapotában levő ember halott. Olyan, mint a hajótörött a vízben. Még mozog, de nincs jövője. A vízből kimentettek van. Azt mondja Jézus, hogy ha, mint fuldoklót, egyszer megragadott, akkor biztos, hogy nem ejt vissza. Örök életet ad és ez visszavonhatatlan.

A Krisztusban elrejtett élet (2Kor 5,17; Rm 6,3)

A hívő ember élete el van rejtve Krisztusban. Itt azt a képet használja Pál apostol, hogy Úgy vitt át bennünket a halálból – a törvény igazságos ítélete alól – az örök életbe, hogy elrejtett önmagában. Mindazt a büntetést, ami bűneinkért nekünk járt volna, elszenvedte, mi benne voltunk elrejtve. Így, amikor a halál a sátán hatalma felett győzelmet aratott és feltámadt, akkor felment a Menybe és ül az Atya Istennek jobbján: akkor benne elrejtve mi is feltámadtunk és minket is fiává fogad az Atya, így örökös társai letünk az egyszülött fiúnak.

Ebből még egy csodálatos ajándék származik: Ha benne vagyunk elrejtve, akkor nem csak az igazságos ítéletünk büntetését vállalta magára Krisztus, hanem a másik embertől származó bántásokat is ő fogja fel. A Krisztusban elrejtett embert nem lehet megbántani. Ha bántás éri, akkor hálát ad: – Köszönöm, Uram, hogy nem nekem kell bosszút állnom, nem nekem kell megvédenem magamat! Köszönöm, hogy elrejtettél a bántások elől.

István vértanúnak ragyogott az arca, amikor megkövezték. Miért? Mert annyira

ra élvezte a bántást? Nem, hanem Krisztusban volt elrejtve:

„Ő azonban Szentlélekkel telve az égre függesztette a tekintetét, és látta Isten dicsőségét és Jézust, amint az Isten jobbjára felől áll.” (Csel 7,55)

Közösség az Atyával és a Fiúval (Mt 28,20; 4Móz 18,20)

A második idézet Áron házára, a papi nemzetségre vonatkozott. A 12 törzs megkapta a maga örökségét, de a léviták öröksége az Úr, azaz Isten nekik egy megélhetésre szolgáló földdarabnál sokkal többet, a maga személyes közösségét adta. Őt szolgálták, velük személyesen beszélt. Az Újszövetség népe királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép, aki az Atyának és a Fiúnak az örök közelségében él a világ végétéig.

Isten országa, üdvösség (Mt 25,34; Zsid 1,14)

Isten országa nem térben van valahol, ahová elviszi Jézus az övéit, sem nem időbeli, ami majd lesz a világ vége után, hanem Jézus azt mondja, hogy nem „Íme, itt, vagy íme, ott van! – Mert az Isten országa közöttetek van”. Akit belehelyez Krisztusért az örökségébe, akit fiává fogad, annak számára bizony elérkezett az Isten országa.

Ezért mondja Jézus a Hegyi Beszéd elején, az egyik boldog-mondásban, hogy

„Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet.” (Mt 5,5)

Már itt áthelyez az országába. Annak törvényei és védelme érvényes ránk.

Gazdag élet (Rm 8,32)

Ez megint csak abban erősít meg, hogy az Atya, a Fiú váltságshaláláért beemel az örökségbe. Az Atya teljes gazdagságában teljes jogú fiúként részesülünk ettől kezdve. Nem vagy immár szolga, hanem fiú. A tékozló fiú bátyjának mondja azt az apa, hogy mindenem a tiéd! Így ajándékoz Jézus Krisztussal mindent mi nekünk: belehelyez.

Istent dicsőítő élet (Ef 1,13b-14)

Dicsőíteni, magasztatni nem lehet parancsszóra, legfeljebb imitálható a dicsőítés. Azzal, hogy Isten belehelyez országának kimondhatatlan gazdagságába, olyan csodákat látat az övéivel, amitől spontán felszakad az ember szívében a dicsőítés, mint egy szép virág láttán, vagy ha egy pompás terembe

lépünk. Dicsérjük alkotóját, dicsérjük tökéletességét. Ilyen Istent dicsőítő életre hív el.

Világosság (Kol 1,12)

Örökségünk része az is, hogy a fiak világosságban járnak, nem sötétben botorkálnak. Látunk távlatokat, egészen a felfoghatatlan örök lét távlatáig, és látjuk az utat magunk előtt lábaink szövétnekénél, Isten igéjénél, s így nem botlunk meg, nem ütközünk egymással.

Adja világosságát abban az értelemben is, hogy megértjük Isten akaratát, kijelentését. „Mert nektek megadatott, hogy megértsétek a mennyek országának titkait, de azoknak nem adatott meg” – mondja Jézus a magvető példázat magyarázatánál.

Uralom (Mt 19,28)

Nem céloim itt az ítélet fogalmát tisztázni, de nem hiszem, hogy a bűn tekintetében ítélnénk bárkit is. Az az Úr Jézus jogköre. A krino = ítélni ige egyben az uralom gyakorlását, az irányítást, vezetést is jelenti. Én úgy értem ezt az örökségünket, hogy Isten visszahelyez édeni státuszunkba. Az Atya birtokának őrzése és gondozása lesz ismét a feladatunk. Uralkodni a tenger halain és az ég madarain: valakire egy várost, másra pedig akár egy nemzetséget bíz az Atya. A királyi szék a hatalom gyakorlásának jelképe.

Isten országa nem értelmetlen dözsölés, henyélés, hanem értelmes és hasznos tevékenység – ha úgy tetszik: szolgálat – az Atyának, a Fiúnak és egymásnak.

* * *

Megismerkedtünk az örökség bibliai jelentésével. Láttuk, hogy az nem tulajdonos váltás, hanem birtokba kerülés útján lehet a mienk. Az Atya, Fia váltságáért gyermekeivé fogad, és így válhatunk Jézus Krisztus örökös társai. Gazdag örökségünk tartalma: az örök élet, a Krisztusban elrejtett élet, a közösség az Atyával és a Fiúval, Isten országa és az üdvösség, a gazdag élet, az Istent dicsőítő élet, a világosság, és az uralom.

Kívánom, hogy a Biblia Szövetségben is az Atyának sok örökbefogadott fia legyen, akik boldogan tudnak bizonyosságot tenni örökségünk gazdag tartalmáról!

Dr. Viczián Miklós

A PRESBITERSÉGRŐL

A presbiteri tisztség – a közhiedelemmel ellentétben – nem a reformáció eredménye. Gyökerei ennél jóval korábbra nyúlnak vissza, egészen a Szentíráshoz. A Biblia tudósítása szerint már az első gyülekezetekben is találkozunk presbiterekkel, de erről tanúskodnak a korai egyház életéről szóló legrégebbi híradások is. Vannak írásmagyarázók, akik még ennél is messzebb mennek és azt vallják, hogy a presbiteri tiszt az Ószövetségből, mégpedig az egyiptomi szolgaságból való szabadulás utáni időszakból ered. Onnan, amikor Mózes, apósa, Jetró tanácsára „*derék, istenfélő férfiakat, hűséges embereket*” vett maga mellé, hogy a kisebb ügyekben igazságot tegyenek (2Móz 18,21). Később pedig maga az Úr mondja Mózesnek: „*Gyűjts össze hetven férfit Izrael vénei közül, akikről tudod, hogy a nép vénei és előljárói. (...) Elveszek abból a lélekből, amely benned van, és nekik is adok, hogy veled együtt hordozzák a nép terhét, és ne magad hordozd azt.*” (4Móz 11,16-17)

Már Jézus korában is találkozunk vénekkel (Mk 15,1), később pedig az Apostolok Cselekedeteiben olvasunk arról, hogy a liztrai, ikóniumi és antiókhiai gyülekezetek gondozására véneket választottak (Csel 14,21-23). A presbiterségről azonban legtöbbit az apostoli levelekben olvashatunk. Pál arról tudósít, hogy a gyülekezetben vannak vének, akiknek feladata többek között a szolgálatra való felkészítés (1Tim 4,14), illetve arra ad utasítást, hogy Krétában városonként állítsanak presbitereket (Tit 1,5-6).

A véneket az apostolok rendelték a gyülekezet élére (és nem maga a gyülekezet!), a tisztség szerzője azonban maga Jézus Krisztus (Ef 4,11-12). A presbiterek az apostolok távoztával átvették a vezetést és irányítást. Ők lettek az elsők az egyenlők között (primus inter pares), szolgálatuk tekintetében pedig volt közöttük igehirdető, tanító, diakónus, felvi-gyázó vagy felügyelő presbiter...

Arra nézve, hogy ki lehet (és ki nem lehet) előljáró – püspök vagy presbiter – egy gyülekezetben, a Tituszhoz írt levél ad világos útmutatást. Ebben az apostol

leírja, hogy melyek a presbiteri tiszt betöltésének feltételei: legyen feddhetetlen, egyfeleségű férfi, akinek gyermekei hívők, nem vádolhatók kicsapongással és nem engedetlenek (vö. Tit 1,5-9). Péter apostol ezenfelül azt is megfogalmazta, hogy mi a presbiter feladata. Legeltesse a nyáját, „*ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkeskedésből, hanem készségesen, ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak.*” (1Pt 5,1-3) Szolgálatát tehát Istentől kellett, hogy vegye, és egyedül neki tartozott számadással. Jó sáfárként felügyelte a reá bízottakat, és ha kellett, életét is áldozta övéért – mint, amire volt is példa az ősegyház életében.

Később kialakult a papi rend (klérus), ahol már a presbiteri tiszt megszűnt, illetve a rendkívül bonyolult hierarchia egyik lépcsőfokává lett. A vének jogkörét beolvastották a püspökök hatáskörébe, akik viszont a korábbinál jóval szélesebb hatalommal (csaknem egyeduralommal) rendelkeztek.

A bibliai presbiteri tiszt a reformáció idején kapta vissza az őt megillető helyet. Ebben különösen a Kálvin János által vezetett genfi gyülekezet állt példaként. A nagy reformátor azt vallotta, hogy Isten a gyülekezetet három feladattal bízta meg: az ige hirdetésével, az egyház kormányzásával és a szegények gondozásával. Ezt a hármas feladatot pedig négy hivatal által tölti be: lelkipásztor, tanító, presbiter és diakónus. A presbitérium (a vének tanácsa) kellett, hogy gyakorolja az egyházkormányzást, a gyülekezet felügyeletét és a gyülekezeti tagok életét szabályozó belső fegyelmet.

A genfi példa nem mindenütt valósult meg. A reformáció különböző ágain belül nem egyszerre és nem egységesen történt az egyházszerkezet formálódása. Ahol a földesúr és az államrend türelmes volt az új tanításokkal szemben, ott a presbitériumok, egyháztanácsok erőteljesebben fejlődtek. A helvét irányú reformáció egyházaiban minden esetre hamarabb alakult ki a presbiteri rendszer, mint a lutheránus egyházakban, ahol ez valami-vel később következett be.

Magyarországon viszonylag korán felvetették a presbitériumok megalakításának szükségességét, de a megvalósulás nem ment zökkenőmentesen. Hazánkban a helyzetet könnyítette az, hogy a huszita előreformátorok idején már alakultak ún. kistanácsok, amelyek hasonlítottak a presbitériumokra. A huszitizmus pedig tudvalevőleg jelentős hatást gyakorolt a magyar keresztyénség életére.

Az evangéliumi presbitériális egyház-kormányzás alapjait hazánkban a nagy reformátor, Szegedi Kis István fektette le Loci communes című munkájában. Talán ennek is köszönhető, hogy az 1555. évi II. erdői zsinat már említést tesz a presbiterekről, mint akiknek a lelkész mellett „*kötelességük, hogy a népeket házanként is intsék*”. Az 1562-63. évi tarcal-tordai zsinat pedig törvényt alkotott a presbitériumok felállításáról, amelynek fontosságát ezt megelőzően a Debrecen-Egervölgyi Hitvallás is aláhúzta. Bár a fentiek az 1567. évi debreceni zsinat megerősítette, a gyakorlatban hosszú ideig mégsem történt semmi.

Borsod-Gömör-Kishontban a 16. század végén az esperesek kötelességévé tették a presbitériumok felállítását, a Felső-Dunamelléken pedig a 17. század kezdetén próbálkoztak egyháztanácsok megalakításával. Itt a püspök rendelte ki a gyülekezet kormányzására érdemes véneket. Az első klasszikus értelemben vett presbitériumot Kanizsai Pálfi János szervezte meg Pápán, 1612-ben (más adatok szerint 1617-ben). Az „őspresbitérium” tizenkét tagot számlált. 1630-ban a pápai zsinaton pedig már elrendelték, hogy a Dunántúl egész területén működjenek presbitériumok.

A reformáció után jelentkező puritanizmus térhódítása egyebek között azt is eredményezte, hogy felgyorsult a presbitériumok felállítását célzó folyamat. Különösen Tolnai Dali János és Martonfalvi Tóth György érezte szívügyének ezt, akik rendkívül sokat tettek az „új intézmény meghonosításáért”. Szándékuk erős ellenállásba ütközött, különösen Geleji Katona István, erdélyi püspök igyekezett megghiúsítani próbálkozásait. A szatmárnémeti zsinat a

presbiterianizmus eszméit elvetette, mondván, hogy „a nép nyomorú és szolgai állapota és képességihiánya, valamint a világi urak ellenzése miatt a presbiteriumok felállítása nemcsak nehéznek, hanem teljesen lehetetlennek látszik”. A puritánok azonban nem adták fel a harcot. Lórántffy Zsuzsanna fejedelemasszony udvari papja, Medgyesi Pál a Rövid tanítás a Presbiteriumról című munkájában szembeszállt a zsinat döntéseivel, és bátran kiállt a presbiteriumok felállítása mellett. Úgy tűnt, hogy érvelése süket fülekre talált, ám ennek ellenére a 17. század végén sorra alakultak meg a presbiteriumok. Ehhez azonban kellett az ellenreformáció és az üldözések által kialakult új társadalmi helyzet is. A világi egyházvezetés képviselői kezdetben a nemes és főurak voltak. Mivel azonban többen a re-

torzióktól való félelmükben rekatolizáltak, helyükre lassan köznemesek, polgárok és zsellérek léptek. Felvették a gyülekezet sokféle baját, és lettek a reformáció vívmányainak fő védelmezői.

A nem-lelkészek nagyobb teherhordozásával párhuzamosan idővel megfogalmazódott egy olyan igény, hogy a világiak erősebb befolyással bírnak az egyház életében. Ez a kívánság a 18. század végére valósult meg, amikor a világiakat a lelkészekkel egyenlő befolyással ruházták fel. Ekkor vezették be a főgondnoki tiszteletet, s mondták ki a lelkészek és a világiak egyenlő arányú képviselését az egyházi gyűléseken. Mindezt az 1791. évi budai zsinat tette teljessé, az alkotmánytervezetet azonban az uralkodó nem szentesítette, így valójában soha nem lett törvényé.

Az 1848-as törvény előtti egyenlőség kimondása nem jelentette a protestáns egyházakban való képviseleti rendszer alkalmazását is. Sok helyen a település elöljárósága döntötte el, hogy ki ülhesse a társadalmi tekintélyt jelentő presbiteri székbe. A presbiteri rendszer mindenkor kísértése, hogy gyakran tévesztik össze a képviseleti demokráciával. A presbiteri rendszer a kijelentés, ezzel szemben a demokrácia a természetjog észelvei alapján áll. A presbiterek az egyháznak, mint Krisztus testének szolgáló tagjai, mindig Uruk vezetése alatt kell, hogy álljanak. Éppen ezért a presbiter nem az egyház, hanem Jézus Krisztus szolgálója. Nem a gyülekezetnek, hanem Isten akaratának engedelmeskedik, és neki tartozik felelősséggel a gyülekezet előtt – minden időben!

Margit István

MISSZIÓS MULATTATÓK

Bűn tanyázik az Úr követőinek táborában, oly kirívóan arcátlanul, hogy a legrövidlátóbbak előtt sem maradhat észrevétlen. Az elmúlt pár év folyamán ez a bűn rendellenes mértékben növekedett meg. Úgy hatott, mint az egész térszót megerjesztő kovász. Az ördög ritkán végez agyafürtöttebb munkát, minthogy elhitheti az egyházzal, hogy missziójának része az emberek szórákoztatása – megnyerésük érdekében. A puritánok bátor evangélium-hirdetésétől az egyház fokozatosan tompította bizonygatótételét, majd rákacsintott kora frivolitásaira és mentegetni kezdte őket. Azután eltúrte jelenlétüket a falain belül. Most pedig azonosul velük a tömegek elérésének céljából.

Az első ellenvetésem, hogy a Szentírás sehol sem beszél az emberek szórákoztatásáról, mint az egyház feladatáról. Ha keresztyén cselekedet lenne, akkor miért nem szólt róla Krisztus? „Menjete szerte a világba és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.” Az üzenet teljesen világos. Megtörténhetett volna, hogy hozzáteszi: „és mulatassátok azokat, akiknek nincs gusztusa az evangéliumra”. Ilyen szavakat azonban nem találunk. Ilyesmire Jézusnak nem jutott eszébe. Nézzük csak újra: „adott némelyeket apostolokul, prófétácul, másokat pásztorokul és tanítócul a szolgálat végzésére”. Hogy kerülnek ide a mulattatók? A Szentlélek hallgat róluk. A prófétákat vajon azért üldözték, mert szórákoztaták az embereket vagy, mert a mulattatást visszautasították?

A koncerteknek nincsenek mártírjai.

Ismét mondom, a szórákoztatás kibékíthetetlen ellentmondásban áll Krisztus és apostoli életével, tanításával. Mi volt az egyház hozzáállása a világhoz? „Ti vagytok a föld sója” – nem édes cukorkája – amit a világ kiköp és nem nyel le. Rövid és éles volt a kijelentés: „Temessék el a halottak a halottaikat”. Jézus halálisan komolyan gondolta ezt.

Krisztus sokkal népszerűbb lehetett volna – amikor tanítványait kiküldte –, ha több színpompás és kellemes elemet hoz divatba missziójában. Nem hallottam, hogy azt mondta volna: „szaladjatok ezek után az emberek után, Péter, és mondjátok meg nekik, holnap más stílusú lesz az istentiszteletünk, rövid és megnyerő kis prédikációval fogunk kellemes estét rendezni az embereknek. Mondd meg nekik, hogy biztosan élvezni fogják. Siess, Péter, valahogy meg kell fognunk az embereket!” Jézus sajnálta a bűnösöket, sóhajtott és zokogott felettük, de soha nem akarta szórákoztatni őket. Az újszövetségi levelekben is hiába keresnénk bárhol az evangéliumi szórákoztatást. Azok üzenete más: „gyertek ki, maradjatok kint, maradjatok kint tisztán!” Az olyan megközelítés, ahol ezek közül valamelyik hiányzik: becsapás. A levelek szerzői feltétel nélkül megbíztak az evangéliumban, és semmilyen más fegyvert nem használtak. Miután Pétert és Jánost bebörtönözték prédikációjuk miatt, az egyház imaalkalmat tartott, de nem ezt imádkozták: „Uram, adjad a te szolgálóidnak, hogy egy kis ártatlan kikapcsolódás révén, bölcsen és másoktól eltérően mutathassuk meg ezeknek az

embereknek, milyen boldogok vagyunk.” Ha csak nem hagyták abba Krisztus prédikálását, nem volt idejük mulatságokat szervezni. Az üldöztetés által szétszórtak, mindenhova elmentek az evangéliumot prédikálni. „Feje tetejére állították a világot.” Ez a különbség!

Uram, tisztítsd meg Egyházadat minden rothadástól és szeméttől, amelyet az ördög varrt a nyakába, és vigyél vissza minket az apostoli módszerekhez.

Ha megvizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a mulattatás missziója nem éri el a remélt végeredményt. Hatása romboló a megtértek körében. Lássuk csak, hadd jöjjenek elő azok a nemtörődöm és szidalmazó emberek – akik hálások Istennek, mert az Egyház találkozott velük félúton –, hogy beszéljenek és tegyenek bizonygatót! Hadd jöjjenek a megfáradtak, akik békességet találtak valamelyik koncerten, hogy ne hallgassanak! Hadd jöjjenek a részegesek is, akik számára a színházi szórákozás Istentől rendelt láncszem volt megtérésük folyamatában, és álljanak fel közöttünk! – Senki nincs, aki ezekre a felszólításokra jelentkezne, mert a szórákoztatás missziója nem eredményez megtérteket.

Szolgálatunk számára a legégetőbb szükség, hogy a hívő tudomány összeforrjon az elmélyült lelkeséggel, mert az egyik úgy fakad a másból, mint gyümölcs a gyökérből. Biblikus tanításra van szükség, olyan mélyen megértettre és megéltre, hogy az tűzbe hozza az embereket.

C. H. Spurgeon (Ford.: W. I.)

In memoriam prof. C. P. Thiede

Az elmúlt év december 14-én nagy veszteség érte a nemzetközi bibliai szövegkutatást. Dr. Carsten Peter Thiede professzor 52 éves korában szívinfarktusban meghalt. Isten végzéseit sokszor nehezen értjük, de szuverén döntéseit elfogadva, hittel fejet hajtunk előtte.

Thiede professzor 1952. augusztus 8-án született Berlin Friedenauban. Isten különleges tehetséggel áldotta meg. Középkorinak befejezése után megkapta a Német Nép Alapítványa, csak kivételes tehetségű fiataloknak adható ösztöndíját. Tanulmányait elsősorban a Berliini Szabad Egyetemen és a Műszaki Egyetemen végezte (1972-1977). Összehasonlító irodalomtan, középkori-latin filológia, valamint papirologia, történelem, német és angol irodalom voltak tanulmányainak fő irányai. Párhuzamosan a genfi egyetemen is tanult (Université de Genève), megszerelve a Magister Artium fokozatot a Littérature Comparée szakon (1975).

Thiede professzor felesége és vele együtt szolgáló társa: szül. Campbell Franciska. Három gyermekük van: Miriam (1990), Emily és Frederick (1992). Isten adjon erőt nekik a fájdalom elhordozására!

1975-ben(!) megbízták a 10. Nemzetközi Stendhal-Kongresszus rendezésével, amelynek elnökévé választották. 1976-77-ben a The Queen's College Oxford Research Fellow-ja (azaz kutató tagja) lett, majd 1982 óta tagja volt a londoni Institut of Germanic Studies-nak. Kutatásai, mindenekelőtt szöveganalízisei, a tudományos világban felhívást keltettek és különféle szövegek átértelmezésére indították a kutatókat.

1992-ben került a Padeborni Tudományteoretikai Alapismeretek Kutatóintézetébe, aminek 1993-tól 1997-ig igazgatója volt. Itt fejlesztette ki papirologiai vizsgálati módszereit, és lett a vegyész professzor Mauschalt-tal a felülnézeti epifluoreszcencia mikroszkóp feltalálója. Ez a mikroszkóp ma már a régi szövegek vizsgálatának nélkülözhetetlen eszköze. Ezzel a módszerrel lehet újra láthatóvá tenni a majd-

nem teljesen elpusztult szövegrészeket. Így (Konfokale Laser Scanning Analyze) vizsgálta a holttengeri tekercseket is, amikor 1998-ban megbízta az Izraeli Antik Hivatal valamennyi tekercs károsodásának és állagának vizsgálatával és felmérésével. 1999-től a Beer-Shevai Ben Gurion Egyetemen a német tanulmányok felelőse, és a nyári egyetem vezetője volt. Professzor Thiede 1999-ben Cambridge-ben befejezte a teológiát, megkapta az ordinációt, és 2000-ben az Anglikán Egyház felszentelte. Végül a padeborni brit NATO laktanya vezető lelkészévé nevezték ki 2000 októberében.

1998-ban meghívták az államtól független Teológiai Főiskola (STH) professzorának Bazelbe, ahol az „Újszövetségi környezet és kortörténelem” c. tárgyat oktatta. 1998 óta tagja volt a Cambridge Theological Federation-nak (Cambridge-i Teológus Szövetség) és a Nemzetközi Római Régészeti Szervezetnek, valamint a PEN-club-nak. 2001-ben megbízták a Moza-Coloniai (emmausi) ásatások vezetésével.

Thiede professzor hívő emberként, Isten gyermekeként élt. Tudományos lehetőségeit, működési területét mindig úgy tekintette, mint Istentől kapott ajándékot és eszközt a biznyságtételre. Fáradhatatlanul írt, publikált és szolgált a szó erejével is. Előadásai élményszámba mentek. Tudományos munkájának jelentősége abban van, hogy kutatásaiban eleve félretette a 19. és 20. sz. teológusainak és történészeinek elméleteit, hogy szabadon kezelhesse a régi szövegtöredékeket és papiruszokat. Hatalmas vitákat eredményezett mindenekelőtt az állítása (1996), hogy a Magdalene College-ben őrzött, Máté evangéliumának töredéke nem a Kr. utáni 3. századból, hanem legkésőbb Kr. u. 60-ból, tehát a jeruzsálemi templom lerombolása előtti időkből származik. Ez a datálás is megerősíti azt, hogy Jézus Isten szentje volt, és valóban prófétai módon a jövőbe látott.

Miután bebizonyította, hogy az egyik qumráni töredék Márk evangéliumából származik (Kr. u. 50-60), ez lavinát

indított az eddigi szövegmáradványok újraértékelésében.

2004-ben a Biblia Szövetség szervezésében előadás-sorozatot tartott Budapesten, Debrecenben és Sárospatakon, a teológiákon. Akik meghallgatták ezeket az előadásokat, azoknak maradandó élményben volt részük. Erre az útra e sorok írója is elkísérte, és sok áldást kapott tőle. Kedves kolléga – mondta nekem magyarországi körútján –, a tudás megszerzése nem hobby, hanem Isten nekünk adott parancsának a teljesítése. Meg volt győződve arról, hogy az igemagyarázatnak feltétlenül támaszkodnia kell a történelmi háttér és a kortörténeti tények bázisára. Így írta meg nagyszerű Péter-monográfiáját (Geheimakte Petrus, 2002) is.

Hazamenetele azért is jelent nagy veszteséget a bibliai szövegkutatás és teológus világnak, mert jelenleg – sajnos – nincs olyan személy, aki csak megközelítőleg is hasonló autoritással és átfogó tudásanyaggal rendelkezzen ezen a szakterületen. Talán az egyik legszebb és lehet, hogy szolgálatának legfontosabb könyve az utolsó, amit Pál apostolról írt (Paulus, 2004). Ebben a könyvben Pálnak a római gyülekezet véneivel történt találkozásáról - amikor Pál az egész napos beszélgetés eredményét, amelynek során Mózesről és a prófétáktól indulva Jézushoz jutott, így összegzi: „Némelyek hagyták magukat meggyőzni az által, ami elmondott, mások nem hittek” (Csel 28,24) - Thide így ír: „Nem a teljes siker a mértékadó, hanem a félreérthetetlen biznyságtétel az üzenetről.”

Kihasznál minden lehetőséget arra, hogy meghirdesse Isten igéjének igazságát. Legendássá vált a nyilvános vitája a feltámadást és Jézus Istenfiúságát tagadó göttingeni teológussal, prof. Lüdemannal. Tudta azt is: szükség van arra, hogy a szétszéledő és talajt vesztő fiatal teológusoknak a hit üzenetét közvetítsük.

Adjunk hálát Istennek Thiede professzor biznyságtévedő életéért és szolgálataért!

Dr. Szabó Pál

Hírek - közlemények

Könyvajánló

Dr. Peter Masters: Gyógyítási járvány

A Szentírásban arról olvashatunk, hogy eljön az idő, amikor "mindenfélre nagy földrengések, járványok és éhínségek lesznek" (Lk 21,11). A nagy megpróbáltatás ideje ez, és a következményei beláthatatlanok - némelyek szerint már ennek a korát éljük.

Az említett eseményeknek azonban nincs közülük ahhoz a jelenőséghez, amelyik már idestova egy évszázada „fertőzi” a keresztyéniséget szerte a világon, amit Peter Masters, a neves angol teológus (1970 óta a londoni Metropolitan Tabernacle lelkésze) így nevez: GYÓGYÍTÁSI JÁRVÁNY. Ezt a címet viseli az a közelmúltban magyar nyelven is megjelent kötete, ahol az ún. karizmatikus mozgalmat veszi górcső alá.

A témáról már „sokat írtak, sokat, de nem eleget” - olvassuk a könyv előszavában. Valóban igazat kell adnunk a kijelentésnek, hiszen számba venni sem könnyű azoknak a köteteknek a számát, amelyek ebben a témakörben megjelentek. Még akkor sem, ha csak azokat a műveket vesszük figyelembe, amik nem a mozgalom Istentől való voltát hivatottak igazolni, hanem éppen annak a kritikáját adják. Peter Masters könyve azonban nemcsak egy kötet ezek közül, amelyet elolvasás után felteszünk a könyvespolcra. Amellett, hogy a pünkösdi-karizmatikus mozgalom (ezen belül is az ún. harmadik hullám) bibliai értékelését, kritikáját adja, választ ad egy sor olyan kérdésre is, amelyekkel nap mint nap szembesülnek az evangéliumi keresztyének. Éppen ezért kézikönyvként is kiváló. Olyan kérdéseket igyekszik megválaszolni, mint:

- Ki áll a betegségek mögött?
- Megszállhatják-e démonok a hívőket?
- Vannak-e ma új kijelentések?
- Ad-e Isten testi gyógyulást minden esetben?
- Szükség van-e az ördögűzésre?
- Része-e a testi gyógyulás Isten üdvözítő tervének?
- Történtek-e csodás gyógyulások a korai egyházban?
- Léteznek-e különleges adománnyal rendelkező gyógyítók?

A szerző emellett gyakorlati tanácsokat is ad, például arról, hogyan értelmezzük a Jakab 5-öt. Szól a képzelgésekről, valamint arról, hogy ad-e Isten jeleket és csodákat napjainkban. A leírtakat dr. Verna Wright, keresztyén orvosprofesszor megjegyzései egészítik ki, aki az orvos szemszögéből vizsgálja korunk „csodás” gyógyításait, gyógyulásait.

A kötet sikerét jelzi, hogy angolul három kiadást ért meg, de lefordították már a világ számos nyelvére is. Remény szerint a magyar olvasók szintén haszonnal forgatják majd, és pontos eligazítást ad számukra abban az útvesztőben, amibe a 20-21. század keresztyénsége csaknem végzetesen beletévedt.

(Presbiteriánus Kiadó, 900 Ft, kapható péceli könyvesboltunkban.)

Margit István

Halottunk:

† **Dósa Györgyné** (1919) Nemesbikk

Kedves szövetségi tagunk hazamenetele okozta szomorúságot oldja fel Urunk vigasztaló kegyelme. Adjon a barátok, rokonok, lelki közössége tagjainak vigasztalást! ■

Kenutábor

Rajka-Szentendre, 2005.július 17-24.

Program:

Július 17. érkezés Rajkára - Aranykárász kemping, *18.* Rajka - Mosonmagyaróvár- Máriakálnok, *19.* Máriakálnok - Meccsér, *20.* Meccsér - Győr, *21.* Győr - Komárom, *22.* Komárom - Esztergom *23.* Esztergom - Visegrád - Szentendre, *24.* hazautazás.

Tudnivalók:

- A parton autós kíséretet kapunk, ami a sátrat, csomagot, ételmeiszert viszi. Aki beteg vagy fáradt, az aznapi szakaszt autóval is megteheti. Általában kempingekben éjszakázunk, ha nem tesszük meg a kijelölt távot, akkor a parton táborozunk. Reggeliről, hideg ebédről mindenki maga gondoskodik. Meleg vacsorát menzán, olcsóbb étteremben (amikor városban kötünk ki) fogyasztathatunk, vadkemping esetén bográcsban főzünk.
- Közös költség: 15.000,- Ft, + *útiköltség* (Rajkáig, visszafelé Szentendrétől), + *az elemzésia, amit magatokkal hoztok* (mindenki saját ízlése és pénztárcája vastagsága szerint tervezheti).
- **Hozzatok:** sátrat, hálósádot, matracot, szúnyogirtót, naptejet, fürdőruhát, esőkabátot (reméljük, nem lesz rá szükség!), TB-kártyát, kalapot, napszemüveget, zseblámpát, műanyag tányért, evőeszközt, bicskát, kulacsot, Bibliát, füzetet, tollat és egy kevés úszási tudományt. **Aki nem tud úszni, az nem jöhet velünk!**
- Az ideai vándortábor sokkal nomádabb, fizikailag megerőltetőbb lesz, mint az eddigi csillagtúrák voltak. Vegyétek ezt figyelembe, mielőtt jelentkeztek. Reméljük, hogy ez a többlet nehézség nem vette el kedveteket, és velünk túrátok a nyáron! Várjuk jelentkezéseket telefonon vagy papír ill. elektromos levélben, faxon!

FÜLE LAJOS: JÚDÁS

Harminc ezüst... Az üdvösség ára,
s egy csók a nyugta érte,
mikor felér az Olajfák hegyére,
halálos csók a Mester homlokára.

Harminc ezüst! Ez fogható s temérdek!
Bolond, ki más csodát vár.
Igaz, hogy látta föltámadni Lázárt
s tenger csodát még, ám vak most az érdek.

Harminc ezüst! Ez észbontó varázslat!
Felujjong régi énje,
vad indulókat zeng a pénz zenéje:
megveheti a világot magának!

Meg is veszi, meg már... De lesben áll,
predát kutat az éjben,
csontos kezében hurkoló kötéllel
– harminc ezüstért – a konok Halál.

MEGHÍVÓ

A Biblia Szövetség közgyűlését és tavaszi csendesnapját
2005. április 30-án 10 órától tartja
 a **Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban**
 (VIII. ker. Üllői út 90.).

*Tervezett szakmai program: főtítkári beszámoló,
 közhasznúsági jelentés, zárszámadás betervezése,
 Felügyelő bizottság jelentése,*

*2005. évi költségvetés betervezése, az Alapszabály módosítása
 - ezekről a közgyűlés tárgyal és szavaz.*

Religió program: MIÉRT SZERESSÜK JÉZUST?- címmel

1. *Mert betöltötte a törvényt helyettünk* (5Móz 5,31-33 és Mt 5,17),
2. *mert átokká lett érettünk* (1Móz 15,17 és Gal 3,13),
3. *mert bízik bennünk* (1Pt 2,9),
4. *mert megtart* (Rm 8, 38-39)

Amennyiben a meghirdetett időpontban a közgyűlés határozat-
 képtelen, akkor a megismételt közgyűlést

2005. április 30-án, 11 órakor,

a fent jelölt helyszínen tartjuk, amelyik már a jelenlévő
 Biblia szövetségi tagok létszámára tekintet nélkül
 határozatképes lesz.

A Biblia Szövetség tagjait és az érdeklődőket
 szeretettel várja a BSz Tanácsa!

Az Alapszabály 4. §-a új (3) bekezdéssel egészül ki,
 a (3) bekezdés (4)-re, a (4) bekezdés (5)-re változna.

Az új (3) bekezdés javasolt szövege:

*(3) Célszerű, vagy közhasznú tevékenysége segítéséhez
 tartozik az is, ha a Szövetség szükség szerint gondoskodik:*

– *a résztvevők szállásáról (pl.: diákszállás, szálloda stb.),*

– *étkeztetéséről,*

– *utaztatásáról*

– *és egyéb szükséges körülmény, dolog biztosításáról
 (pl.: konferencia- és táborhelyről, gyakorlati foglalkozások
 helyszínéről, munkaanyagokról, programokról, rendező-
 ellátó személyzetről, előadókról, oktatókról stb.).*

*Az ezekhez kapcsolódó kiadások fedezésére részvételi díjat
 kérhet, pályázatot nyújthat be, támogatást igényelhet ill. kérhet
 gazdálkodó vagy civil szervezettől, önkormányzattól, állami
 vagy közigazgatási szervtől, magánszemélyektől így tagjaitól
 is, illetve az arra rászorulóknak ösztöndíjat vagy támogatást
 ítélni meg.*

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAMOK - ALAPFOKÚ - (2005. ÁPRILIS - AUGUSZTUS)

PÉCEL: I. rész - augusztus 19-21.

szervező: **Biblia Szövetség** - 2119 Pécel, Kálvin tér 2/b,
 tel.: 28/452-334

SZEGED: IX. rész - április 16-17. ❖ X. rész - június 4-5.

szervező: **Hotoránné Török Erika** - 6723 Szeged,
 Csongrádi sgt. 81. VIII/47., tel.: 30/972-6006

GYÖNGYÖS - EGER - NOSZVAJ:

IX. rész - május 21-22.

szervező: **Kéri Tamás** - 3200 Gyöngyös, Arany J. u. 2., tel.: 37/311-563,
vagy **Pintér Elemér** - 3325 Noszvaj, Kossuth u. 67., tel.: 36/463-215

BP. - RÁKOSFALVA: IV. rész - június 11-12.

szervező: **Nagy Károly** - 1106 Budapest, Kerepesi út 69.
 tel.: 260-6943; 261-4585

- SZAKIRÁNYÚ -

PÉCEL: Személyes evangélikáció - április 22-24.

Lelkigondozás - május 20-22.

szervező: **Biblia Szövetség** (cím fent!)

DEBRECEN:

Lelkigondozás - június 4-5.

szervező: **Juhász Attiláné** - 4024 Debrecen, Liszt F. u. 4. II/10.
 tel.: 52/311-754

NYÍRBÁTOR - MÁTÉSZALKA:

Lelkigondozás - április 9-10.

szervező: **Németh István** - 4300 Nyírbátor, Zalka M. u. 6.
 tel.: 42/284-726, vagy **Dr. Makrai Tibor** - 4700 Mátészalka, Somo-
 gyi B. út 12., tel.: 44/418-032

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni!

Pécelen bentlakást, teljes ellátást biztosítunk,
 a kihelyezett tanfolyamokra a résztvevők naponta bejárnak, és
 mindenki önellátó.

Bővebb információ a bibliaiskolai tájékoztatóban található.

Folyóiratunk legközelebb júliusban jelenik meg.

Lapzárta: 2005. június 5.

MEGHÍVÓ CSALÁDI NAPRA

Tavaszi családi napunkat **június 4-én 9.30-tól** tartjuk
 péceli székházunkban.

Dél előtt, délután közös programok, beszélgetések
 várják a résztvevőket.

Dél előtt a gyerekeknek külön programokat szervezünk.

A közös ebéd miatti előzetes jelentkezést **június 1-jén** (szerda)
 délutánig kérjük! Minden családot szeretettel várunk.

FONTOS KÉRDÉSEINK

sorozatunk következő előadása:

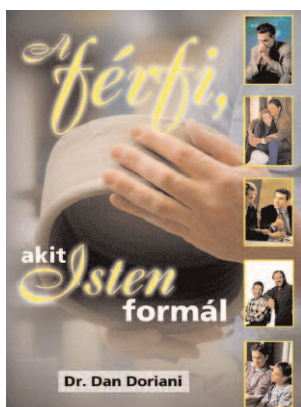
- **április 10.: Nacionalizmus-e a hazaszeretet?**

- **május 8.: Van-e politikai felelőssége a keresztyén embernek?**

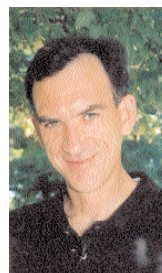
Az előadás 17 órakor kezdődik a Bp., Nagyvárad téri ref.
 templomban (Üllői út 90.). Minden érdeklődőt szeretettel várunk.
 Az előző előadások hanganyaga a helyszínen megrendelhető.

Ájánljuk az Ébredés Alapítvány régí és új kiadványait

A Bibliai Házassággondozó Szolgálat és az Ébredés Alapítvány
2005. július 17-19. között
Budapesten, a Nagyváradi téri ref. atemplomban (VIII., Üllői út 90.)
LELKI KONFERENCIÁT rendez
Előadó: **dr. Dan Doriani**,
amerikai presbiteriánus lelkész, teológiai tanár

Program:

július 17-én 17.00-20.00 és július 18-án 9.00-17.00:

Érted is vagy csak olvasod? (A bibliaértelmezés alapjai)

július 19-én 9.00-17.00:

A férfit, akit Isten formál

(A férfi szerepe a családban, a munkahelyen és a gyülekezetben)

Szálláslehetőség: a Református Kollégiumban (Bp. IX. Ráday u. 28),
2.500,- Ft/fő/éjszaka.

Szállásfoglalás: 06 (20) 425-6597/Márté Szabolcsné, Andrea.

A konferencia ingyenes,

de a szervezők erre a célra adományokat fogadnak el.

A szerző magyar nyelven megjelent kötetei és egyéb kiadványok kedvezményes áron megvásárolhatók a helyszínen.

A Biblia Szövetség felvételt hirdet a péceli

EMELTSZINTŰ BIBLIAISKOLA

2005/2006-os tanévére

Várjuk olyan 18-40 év közötti, egyedülálló fiatalok jelentkezését, akik Jézus Krisztus elkötelezett tanítványai, és szeretnének elmélyülni a bibliai tudományokban, felkészülni a gyülekezeti szolgálatra.

A bibliaiskola oktatási anyaga:

Alapozó tárgyak: bibliaismeret, ószövetségi bevezetés kortörténettel, hermeneutika, igemagyarázat,

biblica teológia, dogmatika, etika, egyetemes és magyar egyháztörténet, herezistan, apologetika

Gyakorlati tantárgyak: homiletika, személyes evangélizáció, lelkigondozás, ifjúsági-munka, gyermek-munka, szervezés,

társadalmi ismeretek, ének-zene, számítástechnika

Gyakorlatok: kórház-misszió, Biblia-terjesztés, hajléktalanokat, drogosokat, alkoholistákat mentő misszió,

EMO (személyes evangélizáció), diakóniai gyakorlat

Jelentkezési feltételek:

bentlakás vállalása, érettségi vagy magasabb iskolai végzettség, alapfokú bibliaismeret, az oktatás alapelveinek tiszteletben tartása, gyülekezeti háttér.

Jelentkezni (jelentkezési lap kitöltésével) a Biblia Szövetség címén **2005. május 31-ig** lehet. Részletes felvilágosítást, jelentkezési lapot levélben, telefonon (munkaidőben), faxon vagy e-mailen szívesen adunk. Cím: **2119 Pécel, Kálvin tér 2/b**; tel/fax: **28/452-334**; e-mail: **bsz@bibliaszov.hu**

IFJÚSÁGI TÁBOROK, KONFERENCIÁK

A Biblia Szövetség 2005-ben fiataloknak az alábbi nyári programot ajánlja
A meghirdetett időpontoktól eltérően

- 10-13 éves fiúknak, lányoknak,
- 14 éves kortól fiúknak,
- 16 éves kortól hitben járó fiúknak, lányoknak

**2005. június 27-től július 2-ig az észak-magyarországi
TERESZTENYÉRE,**

- az Aggteleki karszt erdőségtől körülvett kis faluba, nyaralásra kialakított falusi házakba,
- a meghirdetett korosztályi bontás szerinti külön programokkal,
- teljes ellátással: napi háromszori étkezéssel (ebédre főtt étellel), zuhanyozási lehetőséggel,
- focipályával, erdei kis patakkal, rengeteg madárral, mókussal, sok-sok füves területtel, fákkal, virágokkal, kitűnő konyhával,
- számtalan túra ajánlattal (esetleg barlang-látogatással!),
- sok-sok közös beszélgetéssel érdekes és aktuális témákról,
- énektanulással és közös énekléssel,
- előadásokkal, áhítatokkal és személyes problémák átbeszélésének lehetőségével.

Az öt napos tábor személyenkénti teljes költsége 17.500,- Ft, amit a Biblia Szövetség a fiatalok részére **12.500,- Ft/személy/tábor** részvételi költséggel hirdet meg. **A többlet költségekre kérjük olvasóink támogatását!** Aki saját keresettel rendelkezik, vagy akinek hozzátartozói a teljes költséget ki tudják fizetni, attól azt köszönettel fogadjuk.

Jelentkezés:

- férőhelytől függően, de legkésőbb június 10-ig,
- levélben, telefonon, faxon, e-mailben, a név, postacím és születési év megadásával,
- 5.000,- Ft előleg jelentkezéssel egyidejű (postai piros utalványon) befizetésével, mert a jelentkezés csak az előleg megérkezésétől érvényes,
- az érvényes jelentkezést visszaigazoljuk, a részletes tudnivalókat június 15-ig a részvevőkhöz eljuttatjuk.

FONTOS TUDNIVALÓK!

Csak a meghirdetett korosztály (sem fiatalabb, sem idősebb!) és csoportbontás szerint tudunk jelentkezést elfogadni, ezzel is erősíteni kívánjuk a lelki tartalmat.

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon lehet előfizetni

Előfizetési díj 2005-ben: Belföldön: 1.600,- Ft/pld.; (1.400,- Ft/pld 10 pld. felett); Külföldön: - európai országokba: 3.200,- Ft/pld; - tengeren túlra: 4.000,- Ft/pld. A folyóirat megjelenik negyedévenként. Az előfizetés nélküli árus példány ára 300,- Ft.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén

Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Pf. 17. Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: *Sípos Ete Álmos*; szerkesztő: *Dr. Mikolicz Gyula*; rovatok: tematikus igehirdetés/ *Cseri Kálmán*; gyülekezetépítés/ *Végh Tamás*; hit és tudomány/ *Sípos Ete Zoltán*; hit és társadalom, hit és élet, hírek-közlemények/ *Dr. Mikolicz Gyula*; történelmi múlt/ *Margit István*;
tördelés: *Horváth Mária*; címlap (fotó): *Tamás Balázs*
(Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!)

Nyomtatás: *Plantin Kiadó és Nyomda Kft. Bp. Tel: 263-3292; HU-ISSN 0866-2932*